

Roope Vaajasaari

YRITYKSEN KANNATTAVUUDEN JA TALOUDEN
ANALYSOINTI TILINPÄÄTÖSANALYYSIN AVULLA

Liiketalouden koulutusohjelma
2020

Yrityksen kannattavuuden ja talouden analysointi tilinpäätösanalyysin avulla

Vaajasaari, Roope
Satakunnan Ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Maaliskuu 2020
Sivumäärä: 60
Liitteitä: 5

Asiasanat: tilinpäätösanalyysi, tunnusluvut, kannattavuus, maksuvalmius, vakavaraisuus

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli laatia toimeksiantajayritykselle tilinpäätösanalyysi yrityksen vuosien 2017 – 2019 tilinpäätösten avulla. Toimeksiantajayritys on Turussa toimiva Aninkaisten Tapetti ja Väri Oy. Työn tavoite oli selvittää toimeksiantaja yrityksen taloudellinen tilanne erityisesti kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden osalta.

Opinnäytetyön aluksi käsitellään tilinpäätöksen ja sen eri osa-alueiden teoriaa. Seuraavaksi käsitellään tilinpäätösanalyysin teoria, tilinpäätöksen oikaisut sekä tunnusluvut. Analyysin teoriaosuus perustuu kirjanpitolakiin ja säädöksiin sekä alan kirjallisuuteen. Teoriaosuuden jälkeen käsitellään toimeksiantajayrityksen tilinpäätösanalyysia tunnuslukujen, trendianalyysin ja kassavirtalaskelman tulosten avulla. Loppuun on koottu yhteenveto aiheesta sekä johtopäätökset tuloksista.

Tunnuslukuanalyysin tuloksena voidaan todeta, että toimeksiantajayrityksen taloudellinen tilanne on kohtuullisella tasolla ja liiketoiminta on yrityksessä melko vakaata. Yrityksen kannattavuuden tunnusluvut ovat heikolla tasolla ja jäävät toimialan medianista. Toimeksiantajayritys on tehnyt voitollisen tuloksen vuonna 2018 ja tappiollisen tuloksen vuosina 2017 ja 2019. Kannattavuuden parantaminen onkin suuri haaste yritykselle tulevaisuudessa. Toimeksiantajayrityksen tulokset vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden osalta ovat hyvällä tai erinomaisella tasolla. Yrityksen tehokkuus ostovelkojen kierron suhteen on erittäin hyvällä tasolla, kun taas myyntisaamisten ja vaihto-omaisuuden osalta riittää kehitettävää.

Analysis of the company's profitability and finances using financial statement analysis

Vaajasaari, Roope
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in business administration
March 2020
Number of pages: 60
Appendices: 5

Keywords: financial analysis, key figures, profitability, liquidity, financial solidity

The purpose of this thesis was to make a financial analysis for client company by using the company's financial statements from the years 2017 – 2019. The case company is called Aninkaisten Tapetti ja Väri and its located in Turku. The goal of this thesis was to find out the client company's financial status, especially in terms of profitability, financial solidity and liquidity.

The thesis begins with the theory on the financial statements and its different parts. After that the thesis include the theory on financial statement analysis, the adjustments of the income statement and balance sheet and also the key figures of business. The theoretical part of this thesis is based on the accounting act and the literature of the field. Theoretical section is followed by financial analysis with key figures, trend analysis and cash flow calculation results. In the end of the thesis, the results of the analysis are summarized and the conclusions are drawn.

As a result of the analysis, it can be concluded that the financial situation of the client company is in a moderate level and the business is quite stable in the company. The profitability key figures of the company are weak and are under the industry average. The client company has made a profit in 2018 and a loss in 2017 and 2019. Improving profitability will be a major challenge for the company in the future. The case company's results in terms of financial solidity and liquidity are at a good or excellent level. The company efficiency has a very good level of accounts payable, while there is room for improvement in accounts receivables and inventory turnover.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TUTKIMUSMENETELMÄT.....	6
2.1	Teoreettinen viitekehys.....	6
2.2	Tutkimuksen menetelmät.....	7
3	TILINPÄÄTÖS JA SEN OSA-ALUEET	8
3.1	Tilinpäätös.....	8
3.2	Tuloslaskelma	9
3.3	Tase	10
3.3.1	Vastaavaa	11
3.3.2	Vastattavaa	12
3.4	Kassavirtalaskelma	13
3.5	Rahoituslaskelma	14
3.6	Liitetiedot.....	15
3.7	Toimintakertomus	15
4	TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	16
4.1	Yleistä tilinpäätösanalyysistä.....	16
4.2	Analyysimenetelmät	17
4.3	Tilinpäätösanalyysin käyttäjät	18
4.4	Tuloslaskelman oikaisut.....	19
4.5	Taseen oikaisut.....	21
4.5.1	Vastaavaa oikaisut.....	22
4.5.2	Vastattavaa oikaisut.....	24
5	TUNNUSLUVUT	25
5.1	Tunnuslukujen hyödyntäminen.....	25
5.2	Kannattavuus.....	26
5.2.1	Myyntikate	27
5.2.2	Käyttökate	27
5.2.3	Liiketulos	28
5.2.4	Nettotulos	29
5.2.5	Kokonaispääoman tuotto	29
5.2.6	Oman pääoman tuotto.....	30
5.2.7	Sijoitetun pääoman tuotto.....	31
5.3	Vakavaraisuus	32
5.3.1	Omavaraisuusaste	32

5.3.2	Nettovelkaantumisaste.....	33
5.3.3	Suhteellinen velkaantuneisuus.....	34
5.4	Maksuvalmius	34
5.4.1	Quick ratio	35
5.4.2	Current ratio	35
5.5	Tehokkuus.....	36
5.5.1	Myyntisaamisten kiertoaika.....	36
5.5.2	Ostovelkojen kiertoaika.....	37
5.5.3	Vaihto-omaisuuden kiertoaika.....	37
6	KOHDEYRITYKSEN TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	38
6.1	Kannattavuuden tunnusluvut	39
6.2	Vakavaraisuuden tunnusluvut.....	43
6.3	Maksuvalmiuden tunnusluvut.....	45
6.4	Tehokkuuden tunnusluvut.....	46
6.5	Trendianalyysi.....	48
6.6	Kassavirtalaskelma	53
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	55
	LÄHTEET.....	59
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aihealue liittyy taloudelliseen päätöksentekoon. Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia sisustusalalla toimivan yrityksen taloudellista tilannetta ja kehitystä. Tarkoituksena on analysoida yrityksen taloudellista tilannetta kolmen toimintavuoden tilinpäätösten pohjalta laskettujen tunnuslukujen avulla. Tutkimusongelmana on selvittää yrityksen toiminnan kannattavuutta ja toimintaedellytyksiä taloudellisen tilanteen parantamiseksi. Työn hyötynä voidaan pitää sitä, että yritys saa uutta tietoa liiketoiminnastaan. Analyysin avulla yritys voi kehittää mahdollisia heikkoja kohtia liiketoiminnassaan. Toimeksiantajayrityksenä toimii Aninkaisten Tapetti ja Väri Oy.

Tutkimuksen tarkoitus on laatia tilinpäätösanalyysi kolmelta viimeisimmältä tilikaudelta Aninkaisten Tapetti ja Väri Oy:lle. Tutkimuksella perehdytään yrityksen kannattavuuteen, maksuvalmiuteen ja vakavaraisuuteen. Lisäksi tutkittavana on muita analysoitavia tunnuslukuja. Tutkimuksesta selviää myös arvio yrityksen lähitulevaisuuden taloudellisesta näkymästä. Tulokset saadaan yrityksen tilinpäätöstietoja tarkastelemalla. Tutkimuksesta on erityisesti hyötyä yrityksen johdolle sekä työntekijöille.

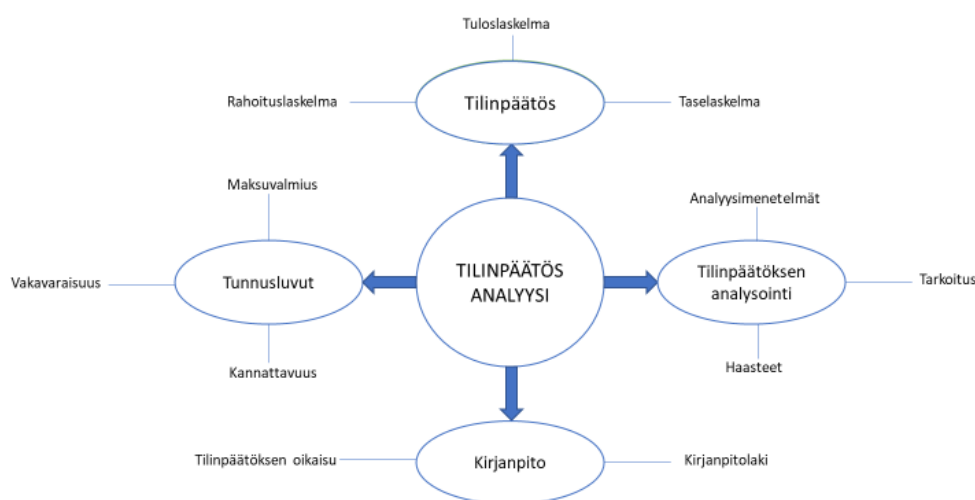
2 TUTKIMUSMENETELMÄT

2.1 Teoreettinen viitekehys

Tilinpäätösanalyysillä on tarkoitus arvioida yrityksen kannattavuutta, rahoitusta ja taloudellisia toimintaedellytyksiä. Tilinpäätösanalyysiin sisältyy tilinpäätöksen eri osa-alueet sekä taloudellisia tunnuslukuja. Tutkimuksen teoriaosuus käsittelee tilinpäätöksen eri osa-alueita, johon liittyy tulos-, tase- ja rahoituslaskelmat liitetiedot sekä toimintakertomus. Tämän jälkeen on tarkoitus käsitellä tilinpäätöksen analysointia, analysoinnin eri menetelmiä, niiden tarkoituksia ja haasteita. Tunnuslukuja on tarkoitus

käsitellä kolmen keskeisimmän teeman kautta, joita ovat: Maksuvalmius, vakavaraisuus ja kannattavuus.

Tilinpäätösanalyysiä voivat hyödyntää kaikki yrityksen sidosryhmät, jotka tarvitsevat tietoa yrityksen taloudellisesta tilasta. Sidosryhmiä ovat esimerkiksi: omistajat, sijoittajat, yrityksen johto, asiakkaat sekä erilaiset viranomaiset (Kallunki 2014, 15).

Kuvio 1. Työni teoreettinen viitekehys

Ylempänä oleva kuvio kertoo opinnäytetyön teoriaprosessista. Teoria on jaettu neljään osaan. Näiden avulla rakentuu kokonaisuus, joka kuvaa kokonaisuudessaan tilinpäätösanalyysiä ja siihen liittyviä osatekijöitä.

2.2 Tutkimuksen menetelmät

Tutkimusmenetelmät voidaan jakaa perinteisesti kahteen eri luokkaan kvantitatiiviseen eli määrälliseen ja kvalitatiiviseen eli laadulliseen tutkimukseen. Lähestymistapoja on kuitenkin käytännössä vaikea erottaa tarkasti toisistaan. Menetelmät voivatkin täydentää toisiaan lähestyttäessä tutkittavaa aihetta. Määrällistä tutkimusta voidaan kuvata alusta loppuun suoraviivaisena toistuvana järjestelmällisenä työnä. Määrällistä

työtä ohjaa jokin tutkimusongelma. Ensisijaisesti laadullinen tutkimus taas noudattaa niin sanottua edestakaista päättelyä, jota kuvaa eteneminen keskeltä reunoille. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 132-133; Pitkälä 2014, 13).

Kvantitatiivisesta tutkimuksesta käytetään monia nimityksiä, kuten eksperimentaalinen, hypoteettis-deduktiivinen ja positiivinen tutkimus. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskeisessä osassa ovat: johtopäätökset ja teoriat aiemmissa tutkimuksissa, käsitteiden määrittely sekä aineiston määrittäminen tilastolliseen muotoon (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 135-136).

Kvalitatiivinen eli laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen ja kohdetta pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. tyypillisiä kavalitaavisen tutkimuksen piirteitä ovat: ihmisten suosiminen tiedon keruun lähteenä, kohteen valitseminen tarkoituksenmukaisesti ja erilaisten tutkimusmetodien käyttö (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 156-160)

3 TILINPÄÄTÖS JA SEN OSA-ALUEET

3.1 Tilinpäätös

Kirjanpitolain mukaan kirjanpitovelvollisiksi määritellään kaikki Suomessa liiketoimintaa harrastavat henkilöt ja yhtiöt (Kirjanpitolaki 1336/1997, 1 luku 1 ja 2§). Tilinpäätös luodaan yhteenvedona kirjanpitoon merkityistä taloudellisista tapahtumista ja se esitetään kirjanpitolain mukaisessa muodossa. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 18; Kirjanpitolaki 2 luku 4§). Yleinen käytäntö on, että tilikauden pituus on 12 kuukautta ja tilikausi voi olla minä ajankohtana hyvänsä alkava 12 kuukauden mittainen jakso. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 24). Toimintaa aloitettaessa tai lopetettaessa tai tilinpäätöksen ajankohtaa muutettaessa tilikausi saa olla tätä lyhyempi tai pitempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta (Kirjanpitolaki 1 luku 4§).

Tilinpäätöksen tehtävänä on muodostaa oikea ja riittävä kuva yrityksen taloudellisesta tilanteesta ja tuloksen muodostumisesta. Tilinpäätöksestä syntyvä kuva on samalla kuvaus yrityksen reaaliprosessista eli liiketaloudellisesta todellisuudesta. Tilinpäätös luo pohjan eri sidosryhmien taloudelliselle informaatiolle (Ikäheimo, Malmi & Walden 2019, 100). Tilinpäätöksessä edellytetään kirjanpitolaissa määrättyjen yleisperiaatteiden noudattamista. Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva ja sen laatimisessa on noudatettava yleisiä tilinpäätösperiaatteita (Kirjanpitolaki 1336/1997, 3 luku 2§) Oikean ja riittävän kuvan lisäksi on määrätty olennaisuuden periaatteesta. Epäolennaisten seikkojen osalta voidaan poiketa muun muassa kirjanpitolain jaksottamis-, arvostus- ja esittämistapasäännöksistä, tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista ja konsernitilinpäätöksen laatimisesta (Kirjanpitolaki 1336/1997, 3 luku 2a§)

Tilinpäätöksen tuottamisen keskeisimmät osat ovat tilikauden päättymispäivän rahoitusaseman osoittavan taseen ja tilikauden tuloksen osoittavan tuloslaskelman laatiminen. Jos kirjanpitovelvollisessa yrityksessä on suoritettava tilintarkastuslain mukainen tilintarkastus ja jos tilinpäätös on julkistettava, tilinpäätökseen on liitettävä tilintarkastuskertomus. Tilinpäätökseen liittyy lisäksi kirjanpitovelvollisen sisäisiä tilinpäätösasiakirjoja, kuten tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt. Näiden erittelyjen tehtävänä on varmistaa tilinpäätöstä ja toimintakertomusta (Leppiniemi & Leppiniemi 2013, Tilinpäätös ja toimintakertomus luku).

3.2 Tuloslaskelma

Tilikaudelta laadittava tilinpäätös esitetään tuloslaskelman, taseen ja virallisten raporttien muodossa. Yksi tuloslaskelman tai taseen erä voi koostua usean tilikauden aikaisen kirjanpidon tilin saldosta. (Ihantola & Leppänen 2018, 39). Tuloslaskelman tehtävänä on kuvata yrityksen tuloksen muodostumista (Kirjanpitolaki 1336/1997 3 luku 1§).

Tuloslaskelman yleinen muoto on, että yrityksen tilikauden aikana ansaituista tuloista vähennetään niiden hankkimisesta syntyneet kulut. Jos tulot ylittävät kulut tilikauden aikana, tulos on positiivinen ja yritys on tehnyt voittoa. Jos kulut ylittävät tulot, tulos

on negatiivinen ja yritys on saanut aikaan tappiota. Tyypillisesti organisaation toiminnan jatkuvuuden turvaaminen vaatii positiivisen tuloksen saavuttamista pitkällä aikavälillä. Jos tulos ei ole positiivinen ei synny tulo-rahoitusta ja yritys joutuu turvautumaan ulkopuoliseen rahoitukseen (Seppänen 2011, 38).

Liiketoiminnan tuloslaskelma voidaan muodostaa kahdella vaihtoehtoisella tavalla. Tuloslaskelman voi esittää kululaji- tai toimintokohtaisen tuloslaskelmakaavan mukaan. yleisimmin käytetään kululajipohjaista kaavaa ja siinä liiketoiminnan kulut esitetään luonteensa mukaisessa järjestyksessä. Toimintokohtainen kaava jakaa kulut toiminnoittain. Toiminnoittain luokitellut kulut on tyypillisesti jaettu hankinnan ja valmistuksen kuluihin, myynnin ja markkinoinnin kuluihin, hallinnon ja yleisiin kuluihin sekä muihin liiketoiminnan kuluihin (Ikäheimo, Malmi & Walden 2019, 55-56).

Tuloslaskelmaa voidaan pitää yrityksen merkittävänä taloudellisen suorituksen mittarina. Tuloslaskelma, ei kuitenkaan sellaisenaan mittaa täydellisen luotettavasti yrityksen todellista talousteoreettista tulosta. Tärkeimpänä syynä tähän on, että yrityksen investointi, rahoitus- ja operatiivistoimintojen taloudellisia jälkivaikutuksia on vaikea analysoida tarkasti ja täysimittaisesti ennen kuin yrityksen toiminta on lopetettu (Seppänen 2011, 42).

3.3 Tase

Tase mittaa yrityksen taloudellista tilannetta tilikauden lopussa. Tilikauden pituus voi olla myös kalenterivuodesta poikkeava jakso, kuitenkin se on pääsääntöisesti pituudeltaan 12 kuukautta. Tuloslaskelma kertoo tuloksen koko tilikauden ajalta. Tase eroaa tässä tuloslaskelmasta. Tase mittaa yrityksen taloudellista asemaa tietynä ajankohtana eli tilinpäätöspäivänä (Seppänen 2011, 44). Taseen laadinnassa noudatetaan erikseen säädettyä kaavaa, joka on sisällöltään samanlainen niin pienyrityksille, kuin niitä suuremmille kirjanpitovelvollisille (Kirjanpitoasetus 1 luku 6§).

Taseen tavoitteena on antaa tietoa yrityksen varoista, joita se tarvitsee liiketoimintansa ja siitä saatavien tulojen luomiseksi. Lisäksi se informoi myös yrityksen toiminnan

rahoittamiseksi otetuista velkarahoituksesta ja kerätystä omasta pääomasta (Seppänen 2011, 44-45).

3.3.1 Vastaavaa

Taseen vastaavaa-puolen erät ilmaisevat yrityksen varat, jotka tilinpäätöspäivänä ovat yrityksen omistuksessa ja joilla katsotaan olevan taloudellista tuotto-odotusta. Taseen vastaavaa puolta voidaan myös pitää kuvauksena siitä, mihin yritys on hankkimansa rahat sijoittanut. Varat esitetään taseessa likviditeettijärjestyksessä, eli mitä ylempänä taseen vastaavaa-puolta erä esitetään, sitä haastavammin ja hitaammin yritys pystyisi muuttamaan sen käteiseksi rahaksi. Valittuun tase-erään kirjaaminen voi kuitenkin olla yrityksen oma tahdonilmaisu kunkin varallisuuserän oletetusta käyttötarkoituksesta. Yritys voi tarvittaessa luopua alkuperäisestä tarkoituksestaan ja siirtää varallisuuserän toiseen ryhmään esimerkiksi kirjaamalla muuttunut käyttötarkoitus kirjanpitoluokitteluun tai myymällä omaisuuden ja siten muuntamalla varallisuusmuoto rahaksi tai saamiseksi (Ikäheimo, Malmi & Walden 2019, 59).

Varat jaetaan lyhytaikaisiin eli vaihtuviin vastaaviin ja pitkäaikaisiin varoihin eli pysyviin vastaaviin. Lyhytaikaisia varoja eli käyttöpääomaa ovat kaikki ne varat, jotka yritys odottaa muuntavansa rahaksi toimintansa kautta yhden vuoden aikana tilikauden lopusta lukien. Kaikki muut varat ovat pitkäaikaisia eli ne ovat käyttöomaisuutta. Käyttöomaisuusinvestointeja hyödynnetään yrityksen toiminnassa useamman kuin yhden tilivuoden ajan tulojen hankkimiseksi. Pitkäaikaiset varat jaetaan aineellisiin varoihin, kuten esimerkiksi laitteet, kalusto, maa-alueet sekä rakennelmat ja rakennukset sekä aineettomiin varoihin, joita ovat esimerkiksi brändit, patentit sekä lisenssit (Seppänen 2011, 45-46). Alla oleva kuvio esittää tase-laskelman yleisen muodon vastaavien osalta.

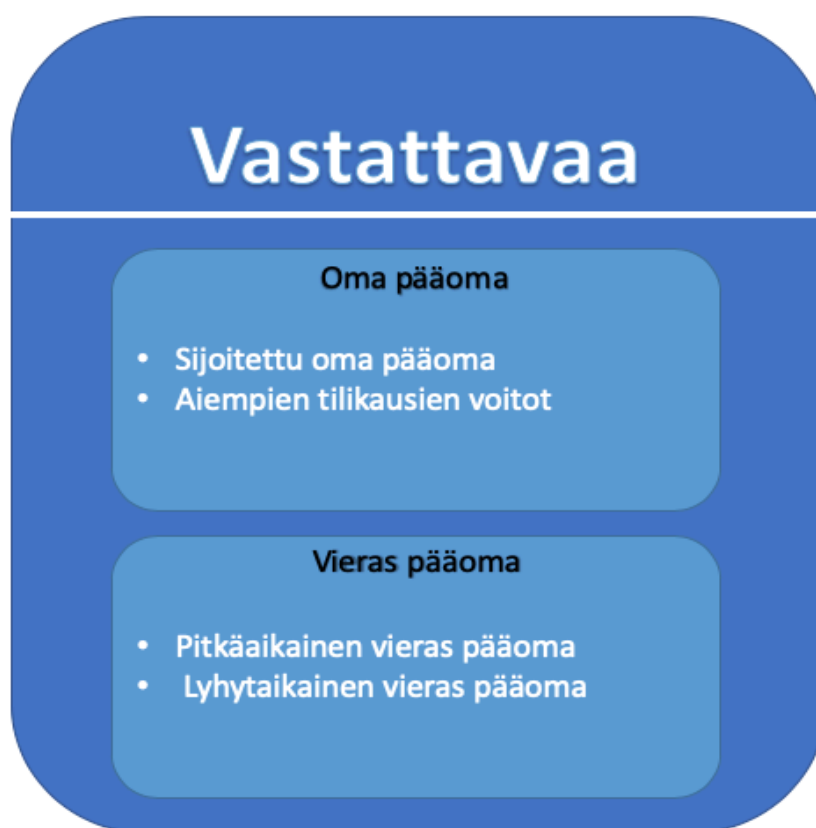
Kuvio 2. Taselaskelma vastaavat (Mukaillen Seppänen 2011, 46)

3.3.2 Vastattavaa

Taseen vastattavaa-puolen erät ilmaisevat yrityksen vastuut ja velat, jotka yrityksellä on voimassa tilinpäätöspäivänä. Vastattavaa-puoli voidaan ajatella myös selostukseksi siitä, mistä lähteistä yritys koostanut rahat yrityksen toiminnan pyörittämiseen (Ikäheimo, Malmi & Walden 2019, 62).

Rahoitukselliset varat jaetaan kahteen pääluokkaan, joita ovat: oma ja vieras pääoma. Omaa pääomaa ovat yrityksen omistajien yritykseen tekemät pääomasijoitukset osakeantien tai apporttiomaisuuden luovuttamisen muodossa sekä yrityksen toiminnan kautta kertyneet voittovarot eli tulorahoitus. Oma pääoma on aina pitkäaikaista rahoitusta. Omaan pääomaan ei liity velvollisuutta maksaa pääoman lyhennyksiä, eikä myöskään osinkoja tai korkoja. Vierasta pääomaa puolestaan ovat erät, joiden pääoman takaisinmaksuun liittyy maksuvelvollisuus. Vieraasta pääomasta kuten

esimerkiksi lainasta aiheutuu takaisinmaksu eli lyhennykset sekä korko. Vieras pääoma jaetaan kahteen pääluokkaan niiden maksuajankohdan perusteella ja ne noudattavat samaa periaatetta kuin varojenkin jakamisessa. Kaikki ne velat, jotka yritys aikoo maksaa seuraavan tilikauden aikana tilinpäätöksen lopusta lukien, luokitellaan lyhytaikaiseksi vieraaksi pääomaksi. Pitkäaikainen vieraspääoma sisältävät taas ne velat, jotka tulevat maksuun aikaisintaan yhden tilikauden kuluttua ja yleisesti useamman tilikauden aikana tulevaisuudessa. (Seppänen 2011, 47-48). Alla oleva kuvio esittää taselaskelman yleisen muodon vastattavaa osalta.

Kuvio 3. Taselaskelma Vastattavat (Mukaillen Seppänen 2011, 46)

3.4 Kassavirtalaskelma

Kassavirtalaskelman perusajatuksena on, että kassatuloista vähennetään kassamenot niiden taloudellisessa etuoikeusjärjestyksessä. Laskelman avulla nähdään, kuinka

pitkälle yrityksen tulorahoitus ja muu rahoitus riittävät. Kassamenoista otetaan ensin huomioon pakolliset juoksevat menot. Jos rahaa on tämän jälkeen jäljellä, kassajäämä on positiivinen. Kassavirtalaskelman tuottama informaatio on luotettava, yksiselitteinen vertailukelpoinen ja todenmukainen lisä tuloslaskelman ja taseen tarjoamaan informaatioon (Walden & Sandelin 2012)

Kassavirtalaskelman keskeinen lisäarvo on havainnollistaa yrityksen kykyä ylipäättänsä tuottaa kassavirtaa. Kassavirran tuottamiskyky voi olla heikkoa kannattavallakin yrityksellä, jos esimerkiksi tuotot ovat sidoksissa käyttöpääomaan ja investointeihin. Toisaalta heikosti kannattava yritys saattaa luoda merkittävästi kassavirtaa, jos käyttöpääomaa on samanaikaisesti vapautunut yrityksen käyttöön (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 167).

3.5 Rahoituslaskelma

Suuryrityksiltä ja yleisen edun kannalta merkittäviltä yhteisöiltä edellytetään taseen ja tuloslaskelman lisäksi rahoituslaskelman laatimista (Kirjanpitolaki 1336/1997 3 luku 1§). Kirjanpitovelvollista voidaan pitää suuryrityksenä, jos seuraavista raja-arvoista kaksi kolmesta ylittyy: taseen loppusumma on 20 000 000 euroa, liikevaihto on 40 000 000 euroa tai tilikauden aikana yrityksen palveluksessa työskentelee keskimäärin 250 henkilöä (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 40-41).

Rahoituslaskelma on taseen, tuloslaskelman ja liitetietojen tavoin osa tilinpäätöstä. Siinä on annettava selvitys varojen hankinnasta ja käytöstä tilikauden aikana. Rahoituslaskelmasta on käytävä selville liiketoiminnan rahavirta, investointien rahavirrat sekä rahoituksen rahavirrat. Kaavaa ei taseen ja tuloslaskelman tavoin ole säädetty kirjanpitoasetuksessa (Leppiniemi & Leppiniemi 2013, Rahoituslaskelma luku).

Arvioitaessa yrityksen toimintaedellytyksiä, pitäisi rahoituslaskelmia vertailla 3-5 vuoden väliltä. Vertailemalla useampia kassavirtalaskelmia, saadaan luotettavampi kokonaiskuva ja satunnaiset muutokset pienenevät. Vuosittaisia heilahteluja voidaan

tasoittaa tekemällä kassavirtalaskelma käyttämällä kolmen vuoden liukuvia keskiarvoja (Yritystutkimus ry 2017, 61).

3.6 Liitetiedot

Liitetiedot erittelevät ja täydentävät taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman tietoja. Kustakin taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman erästä on esitettävä vastaava tieto viimeistä edelliseltä tilikaudelta (Kirjanpitolaki 3 luku 1§). Liitetietojen avulla voidaan myös lyhentää tasetta ja tuloslaskelmaa, jos yhdistely johtaa selkeämpään esitys tapaan (Kirjapitoasetus 1 luku 10§). Koska tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, on tätä varten tarvittaessa esitettävä liitetietoja (Kirjanpitolaki 3 luku 2§).

Liitetietoina esitetään muitakin kuin rahamääräisiä tietoja, jotka palvelevat tilinpäätöksen lukijoita. Liitetiedot kannattaa aina tutkia tarkasti. Kun taseessa, tuloslaskelmassa ja rahoituslaskelmassa voidaan tieto esittää vain yhtenä raha-arvona, liitetiedoissa on mahdollista selostaa tapaa, jolla tilinpäätäjä on päätenyt tiettyyn raha-arvoon esittämässään laskelmassa. Liitetiedoissa saatetaan selostaa taseeseen ja tuloslaskelmaan otettuihin raha-arvoihin liittyviä riskejä, epävarmuustekijöitä sekä arvioinneissa noudatettuja periaatteita. Liitetiedot auttavat tilinpäätöksen lukijaa tutkimaan tasetta, tuloslaskelmaa ja rahoituslaskelmaa, ennen kuin niistä lasketaan tunnuslukuja ja tehdään johtopäätöksiä (Leppiniemi & Leppiniemi 2017, kappale mitä liitetiedot kertovat).

3.7 Toimintakertomus

Yrityksen koon perusteella toimintakertomus edellytetään yksityisiltä osakeyhtiöiltä ja osuuskunnilta, jos niiden kohdalla ylittyy vähintään kaksi rajaa seuraavista: taseen loppusumma on 6 000 000 euroa, liikevaihto on 12 000 000 euroa tai tilikauden aikana yrityksessä työskentelee keskimäärin 50 henkilöä. Toimintakertomuksessa on esitettävä kolme asiaa: yrityksen toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta, yrityksen taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 41; Kirjanpitolaki 3 luku 1§).

Toimintakertomuksessa yrityksen johto esittelee ja analysoi yrityksen liiketoimintaa ja muuta toimintaa kokonaisvaltaisesti taloudellisesta näkökulmasta. Toimintakertomus suuntautuu tulevaisuuteen. Toimintakertomuksessa kuvataan muun muassa toiminnan kehittymistä, taloudellista tilannetta sekä riskejä ja epävarmuustekijöitä. (Lepiniemi & Kykkänen 2019, 156).

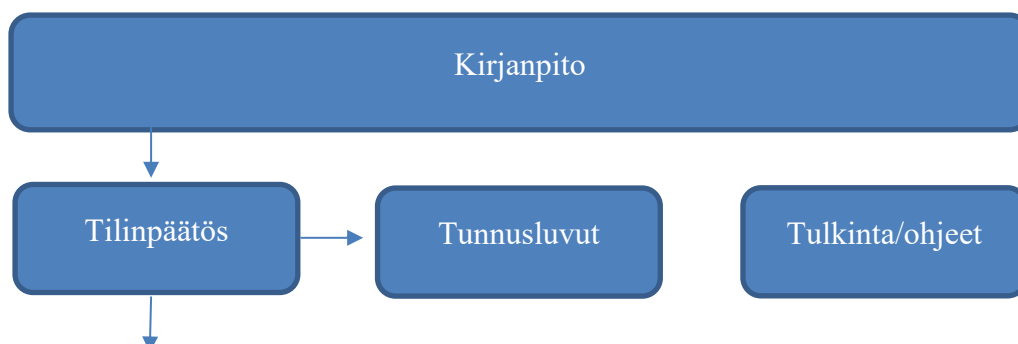
4 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

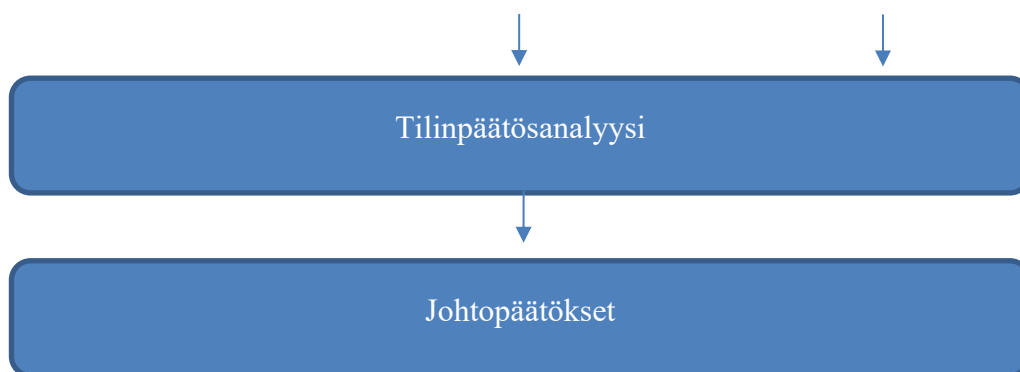
4.1 Yleistä tilinpäätösanalyysistä

Tilinpäätösanalyysi on yrityksen taloudellisen tilan analysointia ja arvioimista. Tilinpäätösanalyysi mahdollistaa yritysten keskinäisen vertailun eri vuosina. Vertailun mahdollistaminen onkin yksi tilinpäätösanalyysin vahvuus (Kallunki 2014, 12).

Tilinpäätösanalyysiä tehtäessä tärkein tiedonlähde on yrityksen ja sen toimialakilpailijoiden tilinpäätöksen sisältö. Tilinpäätösanalyysissä kaikki on suhteellista se, mikä on taloudellisen suorituksen ja aseman hyvä tai huono taso, riippuu siitä, mikä on valittu vertailukohtaksi. Yleisimmin käytetty vertailukohta on yrityksen oman toimialan yritykset tai sen suorien kilpailijoiden tunnuslukujen keskiarvo (Seppänen 2011, 159).

Tilinpäätösanalyysillä on keskeinen tehtävä yrityksen taloudellisen tilan arvioinnissa ja päätöksenteossa myös sen takia, että se paljastaa yrityksen taloudellisen tilanteen eri näkökulmista. Analyysin avulla voi helposti arvioida yrityksen kannattavuutta, kasvua ja liiketoiminnan riskejä, jotka ovat päätöksenteossa pakollisia tietoja (Kallunki 2014, 13). Alla oleva kuvio kertoo tilinpäätöksen tulkitsemisesta.

Kuvio. 4 (mukaiillen Salmi 2012, Luku 4. Mitä tilinpäätös kertoo).

4.2 Analyysimenetelmät

Analyysimenetelmät voidaan jakaa tavallisesti neljään eri luokkaan riippuen tiedontarpeesta. Yleisemmät luokat ovat:

1. Toimiala-analyysi
2. Yritysanalyysi
3. Perinteinen tilinpäätösanalyysi
4. Sijoitusanalyysi (Salmi 2012, 4. luku Tilinpäätöksen lukeminen ja tulkinta).

Toimiala-analyysissä arvioidaan koko yrityksen toimialaa ja sen tulevaisuutta. Toimiala-analyysi pyrkii tekemään johtopäätöksiä koko alan tilanteesta ja suhteuttaa yritys omaan toimialaansa. Yritysanalyysi tarkoittaa koko yrityksen toiminnan kattavaa analyysia. Yritysanalyysia käytetään esimerkiksi yrityskauppoja tehdessä. Analyysi kattaa talouden, johdon, järjestelmät, tuotteet ja kilpailuaseman ja yrityksen toimintaympäristön sekä tulevaisuuden näkymät. Perinteinen tilinpäätösanalyysi pohjautuu yrityksen tilinpäätöksestä saataviin tunnuslukuihin ja niiden arviointiin. Perinteisen tilinpäätösanalyysin rinnalla kulkee myös rahavirta-analyysi, jossa keskitytään kassavirran riittävyyteen yritystoiminnan edetessä. Sijoitusanalyysi taas liittyy ulkopuolisten sijoittajien mielenkiintoon yritystä kohtaan. Sen käyttäjinä toimivat sijoittajat, jotka ovat kiinnostuneet yrityksen arvon noususta ja kannattavuudesta (Salmi 2012, 4. luku Tilinpäätöksen lukeminen ja tulkinta).

4.3 Tilinpäätösanalyysin käyttäjät

Tilinpäätösanalyysiä tarvitsevat kaikki yrityksen sidosryhmät, jotka tarvitsevat tietoa yrityksen taloudellisesta tilasta. Erilaiset kiinnostuksen kohteet vaikuttavat siihen, että tilinpäätöksen eri osat ja eri tavoin lasketut tunnusluvut ovat käyttötarkoituksen mukaan tärkeitä ja merkittäviä (Ikäheimo, Malmi & Walden 2019, 100).

Monille sidosryhmille tilinpäätösanalyysi on sen verran tärkeä osa päätöksentekoa, että ne tekevät itse syvällisen tilinpäätösanalyysin kohdeyrityksestä. Toisille riittävät erilaisista tietolähteistä saadut informaatiot kohdeyrityksen talouden tilasta (Kallunki 2014, 15).

Yritykseen sijoittaneilla osakkeenomistajille tilinpäätökset ovat tärkein tiedonlähde arvioitaessa yrityksen taloudellista tilannetta. Osakesijoittaja voi verrata menestymistä, rahoitusrakennetta, ominaisuuksia sekä tunnuslukuja muihin yrityksiin verrattuna sekä nähdä näin yrityksen paikan toimialalla sekä yrityksen houkuttelevuuden sijoituskohteenä (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 173-174).

Yrityksen lainoittajat ja tavarantoimittajat tärkeä tilinpäätösanalyysiä tarvitseva sidosryhmä. Lainanantajat ovat yritykselle pitkäaikaista velkaa tarjoavat rahoituslaitokset kuten pankit. Tavarantoimittajat ovat yritykselle tavaroita, raaka-aineita tai palveluita myyvät yritykset, jotka antavat yritykselle maksuaikaa ostettujen tuotteiden maksamiseen. Lainanantajat ja tavarantoimittajat pidetään yrityksen velkojina, koska heillä on velkasitoumuksia yritystä kohtaan (Kallunki 2014, 16).

Yrityksen asiakkaille tärkeitä ovat toimitusvarmuus sekä tuotteiden käytönaikainen tuki ja takuu. Mitä suuremmasta ostoksesta on kysymys, sitä tärkeämpää roolia nämä seikat esittävät. Asiakas pystyy tilinpäätöstietojen perusteella arvioimaan yrityksen taloudellisia resursseja vastuidensa hoitamiseen (Kallunki 2014, 17-18).

Yrityksen ylimmän johdon työsuoritusta arvioidaan yrityksen taloudellisen menestymisen perusteella. Johdon palkitsemisessa käytetään usein jotain tilinpäätöksen erää, kuten tulosta tai tulosten kasvua. Myös työntekijöiden tulospalkkiot voivat olla sidonnaisia yhtiön tulokseen. (Kallunki 2014, 18). Yrityksen johdon kyvykkyyden

taloudellisena mittarina voidaan käyttää yrityksen sijoitetun pääoman tuottoastetta. Jos ne ovat hyvällä tasolla usean vuoden ajan ja erityisesti myös huonoina aikoina, voidaan todeta yrityksen johdon onnistuneen omassa työssään (Seppänen 2011, 32).

Viranomaiset ovat keskeinen tilinpäätösten käyttäjäryhmä. Yrityksen verotettava tulos määräytyy kirjanpidon ja tilinpäätöksen perusteella, vaikka yrityksen verotettava tulos voi erota paljonkin tilinpäätöksen tuloksesta. Viranomaiset voivat valvoa myös yrityksen toimintaa erityisesti säännellyillä toimialoilla (Kallunki 2014, 18). Alla oleva kuvio esittää yrityksen tilinpäätöstietojen käyttäjistä.

Kuvio 5. Tilinpäätösanalyysin käyttäjät (Mukaillen Kallunki 2014, 19)

4.4 Tuloslaskelman oikaisut

Tilinpäätösanalyysin tavoitteena on saada eri vuodet ja yritykset keskenään vertailukelpoiseksi. Tuloslaskelman oikaisujen avulla saadaan yrityksen liiketoiminnan suuruudesta ja kannattavuudesta mahdollisimman oikea kuva (Yritystutkimus ry 2017, 17).

Oikaistun tuloslaskelman liikevaihto koostuu virallisen tuloslaskelman liikevaihdon tapaan myyntituotoista, joista on vähennetty liiketoiminnan alennukset sekä verot. Mikäli yrityksellä on käytössä osatuloutus, sisältyy osatuloutettu määrä liikevaihtoon.

Osatuloutus tarkoittaa yrityksen kirjanpidossa sitä, että keskeneräisiä töitä tuloutetaan tuloslaskelmaan yrityksen arvioidun valmistusasteen perusteella (Yritystutkimus ry 2017, 19).

Palkkakorjaus on suositeltavaa tehdä, jos omistajien työpanos yrityksessä on selvä eikä työosuutta vastaava palkka ole tuloslaskelmassa kuluna. Yksityisoton tai osingonjaon määrä ei vaikuta korjauksen suuruuteen (Lahdenkauppi 2018). Liiketoiminnan muut tuotot pitää sisällään sellaiset tuotot, jotka ovat luonteeltaan samanlaisia kuin liikevaihto ja sisältyvät yrityksen varsinaiseen liiketoimintaan. Muita oikaisutarpeita syntyy, jos tuloslaskelmaan on kirjattu kertaluonteisia eriä, jotka vaikeuttavat yrityksen vuosittaista kannattavuusvertailua (Niskanen & Niskanen 2003, 63). Liiketoiminnan muut kulut ovat niitä, joita ei ole tuloslaskelmassa erikseen mainittu. Luonteeltaan satunnaiset muut kulut on avattava yrityksen liitetiedoissa. Tuloslaskelmaa oikaistaan siten, että satunnaisiin kuluihin siirretään tuloksen kannalta olennaiset, tuloksen kannalta merkittävät erät, jotka vaikeuttavat vuosittaista kannattavuusvertailua (Yritystutkimus ry 2017, 22).

Poistojen osalta oikaisut tehdään Kirjanpitolautakunnan ohjeiden mukaan. Poistojen ero näkyy oikaistussa tuloslaskelmassa muut tuloksen oikaisut erässä. Koska poistokäsite rajataan vain pysyvien vastaavien yhteydessä, on tuloslaskelmassa käytetty merkittäviä arvonalentumisia varten erillistä nimeä: vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset (Yritystutkimus ry 2017, 23-24).

Oikaistun tuloslaskelman liiketulos kertoo yrityksen tuloksen ennen rahoitustuottoja ja, -kuluja sekä veroja. Nettotulos taas kertoo tuloksen ennen satunnaisia kuluja ja satunnaisia tuottoja. Näiden jälkeistä tulosta sanotaan yrityksen kokonaistulokseksi (Niskanen & Niskanen 2003, 61). Alla oleva kuvio antaa esimerkin oikaistun tuloslaskelman sisällöstä.

OIKAISTU TUOSLASKELMA
Liikevaihto
Liiketoiminnan muut tuotot
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ
Aine- ja tarvikkeikäyttö
Ulkopuoliset palvelut
Henkilöstökulut
Laskennallinen palkkorjaus
Liiketoiminnan muut kulut
Valmisteveraston lisäys/vähennys
KÄYTTÖKATE
Suunnitelman mukaiset poistot
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset
LIIKETULOS
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista
Muut korko- ja rahoitustuotot
Korkokulut ja muut rahoituskulut
Kurssierot
Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset
Välittömät verot
NETTOTULOS
Satunnaiset tuotot
Satunnaiset kulut
KOKONAISTULOS
Poistoeron lisäys/vähennys
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys
Laskennallinen palkkorjaus
Muut tuloksen oikaisut
TILIKAUDEN TULOS

Kuvio 6. Esimerkki oikaistusta tuloslaskelmasta (Mukaillen Niskanen & Niskanen 2003, 62)

4.5 Taseen oikaisut

Oikaistu tase poikkeaa monin tavoin virallisesta tilinpäätöksen taseesta. Oikaistussa taseessa yhdistellään monia virallisessa taseessa esiintyviä eriä. Oikaistussa taseessa muun muassa esiintyy tuntematon leasingvastuu kanta, joka kuvaa yrityksessä tulevana vuosina erääntyvien leasingmaksujen suuruutta (Niskanen & Niskanen 2003, 70). Taseen oikaisujen tavoitteena on saada laskelmasta vertailukelpoinen muiden yritysten kesken samoin tavoin, kuin tuloslaskelmankin osalta (Yritystutkimus ry 2017, 31).

4.5.1 Vastaavaa oikaisut

Aineettomiin hyödykkeisiin voidaan sijoittaa menoja, joista todennäköisesti kertyy seuraavina vuosina niitä vastaava tulo. Aineettomaan omaisuuteen kuuluvien, vastikkeellisesti hankittujen varojen sekä oikeuksien hankintamenot pitää aktivoida. Jos aineettomien hyödykkeiden menot todetaan aiheettomiksi, poistetaan ne taseen varoista ja niitä vastaavalla määrällä pienennetään taseen omaa pääomaa (Yritystutkimus ry 2017, 31). Aineellisilla hyödykkeillä tarkoitetaan maa- ja vesialueita, rakennuksia, koneita ja kalustoa tai muita aineellisia hyödykkeitä. Nämä erät ovat saatavilla suoraan yrityksen virallisesta taselaskelmasta. Aineellisten hyödykkeiden eriin ei liity erityisiä oikaisu tarpeita (Niskanen & Niskanen 2003, 72-73).

Virallisen taseen sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset esitetään oikaistussa taseessa yhtenä osana, joka jakaantuu sisäisiin osakkeisiin ja osuuksiin, muihin osakkeisiin ja osuuksiin, sisäisiin saamisiin ja sekä muihin saamisiin ja sijoituksiin. Sisäiset osakkeet ja osuudet oikaistaan, jos omistetun yrityksen oman pääoman arvo on menetetty kokonaan. Silloin osakkeiden tasearvo poistetaan omasta pääomasta ja osakkeista. Sisäistä saamisista lainasaamiset oikaistaan, jos lainasaamisen takaisinmaksu on epätodennäköinen tai jos yrityksellä on vakuudettomia lainasaamisia (Yritystutkimus ry 2017, 36).

Vaihtuvien vastaavien eriä ovat vaihto-omaisuus, aineet ja tarvikkeet ja muu vaihto-omaisuus. Nämä erät löytyvät sekä virallisesta taseesta ja oikaistusta taseesta. Lyhytaikaiset saamiset jaetaan oikaistussa taseessa myyntisaamisiin, sisäisiin myyntisaamisiin sekä muihin saamisiin. Myyntisaamisia voidaan oikaista, mikäli yritys käyttää factoringrahoitusta ja käyttää nettokirjaustapaa. Sisäiset myyntisaamiset ovat tavallinen oikaistun taseen erä, jota ei virallisesta taseesta löydy. Sisäiset myyntisaamiset sisältävät yrityksen saamiset yrityksen omistamilta yrityksiltä. Näistä erotetaan myyntisaamisten osuudet, jotka yhdistetään oikaistun taseen eräksi, joista muodostuu sisäiset myyntisaamiset. Loput erissä olevat yhdistetään muut sisäiset saamiset taseen eräksi. Muut saamiset sisältävät: lainasaamiset, muut saamiset, siirtosaamiset sekä maksamattomat osuudet/osakkeet. Kaikkia näitä yhdistää se, että saamisia on yrityksen ulkopuolelta. Oikaisutarpeita näihin eriin voi tulla siinä tapauksessa, jos kirjattu kurssitappioita

tai kirjaamattomia eläkevastuita. Oikaisu suoritetaan siirtämällä erät siirtosaamisista ja omasta pääomasta (Niskanen & Niskanen 2013, 75-76).

Oikaistun taselaskelman vastaavaa puolen viimeinen erä käsittää rahat ja arvopaperit. Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset yhdistetään yhdeksi omaksi eräksi (Yritystutkimus ry 2017, 40). Yleisesti taseen vastaava puolen oikaistut ilmenevät kahdella eri tavalla: Ensimmäiseksi leasingvastuu kasvattaa taseen loppusummaa ja toisena virallisen taseen eriä yhdistellään uusiksi oikaistuun muotoon (Niskanen & Niskanen 2013, 77). Alla kuvio taseen vastaavaa puolen oikaistusta taseesta.

OIKAISTU TASE VASTAAVAA
PYSYVÄT VASTAAVAT
Aineettomat hyödykkeet
Tutkimusmenot
Kehittämismenot
Liikearvo
Muut aineettomat hyödykkeet
Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Aineelliset hyödykkeet
Maa- ja vesialueet
Rakennukset ja rakennelmat
Koneet ja kalusto
Muut aineelliset hyödykkeet
Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Sijoitukset
Sisäiset osakkeet ja osuudet
Muut osakkeet ja osuudet
Sisäiset saamiset
Muut saamiset ja sijoitukset
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä
Leasingvastuukanta
VAIHTUVAT VASTAAVAT
Vaihto-omaisuus
Aineet ja tarvikkeet
Keskeneräiset tuotteet
Valmiit tuotteet
Muu vaihto-omaisuus
Vaihto-omaisuus yhteensä
Myyntisaamiset
Sisäiset myyntisaamiset
Muut sisäiset saamiset
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä
Rahat ja arvopaperit
VASTAAVAA YHTEENSÄ

Kuvio 7. Esimerkki taseen oikaistusta vastaavasta (Mukaiillen Niskanen & Niskanen 2003)

4.5.2 Vastattavaa oikaisut

Vastattava puolen oman pääoman eriä ovat osakepääoma, ylikurssirahasto, muut rahastot, kertyneet voittovarot, tilikauden tulos ja pääomalainat (Niskanen & Niskanen 2013, 77). Oman pääoman oikaisut koostuvat niistä eristä, joilla on oikaistu virallisen taseen velkoja tai omaisuuseriä. Oikaisut tulevat kyseeseen, kun virallinen tase sisältää arvoa, johon ei liity odotuksia tai muita aineettomia hyödykkeitä, joiden aktivointi ei ole mahdollista (Yritystutkimus ry 2017, 45).

Vieras pääoma esiintyy taseessa pitkäaikaisena ja lyhytaikaisena vieraana pääomana. Vieras pääoma sisältää pakolliset varaukset, pitkä- ja lyhytaikaiset velat sekä leasingvastuukannan taseen ulkopuolelta. Pääomalainaa oikaistaan siten, että kertyneet tappiot saadaan katettua sekä taseen sidotun omanpääoman arvoksi tulee enintään sidotun omanpääoman määrä. Muut pitkäaikaiset velat sisältävät virallisen taseen seuraavat erät: ostovelat, rahoitusvekselit, muut velat ja siirtovelat. Leasingvastuu käsitellään oikaistussa taseessa siten, että jäljellä olevat leasingmaksut lisätään taseen vastaavaa puolelle leasingomaisuutena ja vastattavaa puolelle leasingvastuuna (Yritystutkimus ry 2017, 48-49).

Ostovelat kuuluvat pääsääntöisesti lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Ostovelkoihin voi sisältyä myös sisäisiä ostovelkoja. Sisäiset ostovelat yhdistetään yleisesti ostovelat erän alle. Muut velat muodostuvat taseen eristä korottomat velat sekä siirtovelat. Taseen ulkopuoliset vastuut ovat taas niitä velvoitteita, takausvastuita sekä yritystoiminnasta poikkeavia riskejä (Yritystutkimus ry 2017, 51).

Vastattavaa puolen oikaisut taseessa näkyvät muutoksina oman pääoman oikaisuerien kautta, virallisten taseen erien yhdistelyinä sekä leasingvastuu kasvattaa taseen loppusummaa. Oikaisuilla ei ole suurta merkitystä yrityksen tunnuslukuja laskettaessa (Niskanen & Niskanen 2003, 83). Alla esitetty kuvio oikaistusta taseen vastattavaa puolesta.

OIKAISTU TASE VASTATTAVAA
OMAPÄÄOMA
Osakepääoma
Ylikurssirahasto
Muut rahastot
Kertyneet voittovarot
Tilikauden tulos
Pääomalainat
Taseen oma pääoma yhteensä
Poistoero ja varaukset yhteensä
Oman pääoman oikaisu
Oikaistu oma pääoma yhteensä
VIERAS PÄÄOMA
Lainat rahoituslaitoksilta
Eläkelainat
Saadut ennakot
Sisäiset velat
Muut pitkäaikaiset velat
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä
Laskennallinen verovelka
Pakolliset varaukset
Leasingvastuukanta
Korolliset lyhytaikaiset velat
Saadut ennakot
Ostovelat
Muut sisäiset velat
Muut Korottomat lyhytaikaiset velat
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä
Oikaistu vieras pääoma yhteensä
VASTATTAVAA YHTEENSÄ

Kuvio 8. Esimerkki taseen oikaistusta vastattavaa puolesta (Mukaihen Niskanen & Niskanen 2003, 78)

5 TUNNUSLUVUT

5.1 Tunnuslukujen hyödyntäminen

Tilinpäätöksen analysoinnissa tunnusluvut ovat avainasemassa. Tunnuslukujen avulla yritystä pystytään vertailemaan muiden saman toimialan tai saman kokoluokan

yritysten kanssa (Stittle & Wearing 2008, 81). Tunnuslukuja hyödyntämällä pystytään selvittämään yrityksen taloudellinen tilanne ja suorituskyky. Erilaisia taloudellisia tunnuslukuja on tarjolla satoja, Toiset kertovat enemmän koko liiketoiminnasta ja toiset ovat keskittyneet enemmän sijoittajan näkökulmaan (Goel 2016, 3-4).

Tunnuslukujen avulla yrityksen taloudelliset toiminta edellytykset voidaan jaksaa yrityksen kannattavuuteen ja rahoitukseen. Rahoitusta tarkastellaan usein kahdesta näkökulmasta, vakavaraisuutena eli soliditeettina ja maksuvalmiutena eli likviditeettinä (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 159). Tunnuslukuja on järkevää analysoida aina useampaa kerrallaan ja näin muodostaa yleiskuva yrityksen taloudelliseen suoritukseen ja asemaan vaikuttavista asioista. Yksittäisen tunnusluvun avulla tapahtuva yrityksen taloudellisen menestyksen arviointi on vaikeaa ja voi helposti aiheuttaa vääriä johtopäätöksiä. Paras tapa on keskittyä aluksi keskeisten tunnuslukujen avulla yrityksen vahvuuksiin ja heikkouksiin ja lähteä niiden avulla analysoimaan yrityksen vahvuuksia ja heikkouksia (Seppänen 2011, 67).

5.2 Kannattavuus

Tilinpäätösanalyysin kannattavuustunnuslukuja muodostetaan yleensä kahdella eri periaatteella. Yrityksen saavuttamaa 12 kuukauden tulosta verrataan joko liikevaihtoon tai pääomaan. Edellinen lähestymistapa kuvaa yrityksen saavuttamaa katetta: kuinka monta tulossenttiä yksi myyntieuro sisältää. Jälkimmäinen lähestymistapa kuvaa yrityksen pääomalleen ansaitsemaa vuosikorkoa (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 160).

Yleisesti kannattavuutta tulkittaessa on arvioitava, onko tarkasteltavan tilikauden tulos ollut normaalista poikkeava. Poikkeuksellisen hyvä tai huono taloudellinen suhdanne saattaa antaa väärän kuvan pitkän aikavälin kannattavuudesta. Usein yrityksen liiketoimintaympäristö ja siinä tapahtuneet muutokset vaikuttavat voimakkaasti yrityksen taloudelliseen tilaan (Kallunki 2014, 82).

5.2.1 Myyntikate

Tukku- ja vähittäiskaupan alalla myyntikate on yleisesti käytössä oleva tunnusluku. Myyntikate saadaan, kun liikevaihdosta vähennetään tavaraostot oikaistuna tavaravaraston muutoksella. Tunnuslukua ei pysty laskemaan ilman lisätietoja, jos yritys harrastaa valmistustoimintaa (Yritystutkimus ry 2017, 63).

$$\begin{aligned}
 &+ \text{Liikevaihto} \\
 &- \text{Ostot tilikauden aikana} \\
 &- \text{Alkuvarasto} \\
 &+ \text{Loppuvarasto} \\
 \hline
 &= \text{Myyntikate}
 \end{aligned}$$

$$\text{Myyntikate\%} = \frac{\text{Myyntikate}}{\text{Liikevaihto}} * 100$$

5.2.2 Käyttökate

Käyttökate kertoo yrityksen varsinaisen liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja, rahoituseriä ja veroja. Käyttökate kuvaa, kuinka paljon yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut (Alma Talentin www-sivut 2020).

$$\text{Käyttökate} = \text{Liiketulos} + \text{poistot} + \text{arvonalennukset}$$

$$\text{Käyttökate\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} * 100$$

Käyttökateprosenttia on suositeltavaa verrata vain saman toimialan yritysten kesken. Käyttökateprosentille ei ole yleispäteviä viitearvoja ja sen arvioinnissa on syytä ottaa huomioon aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistovaatimukset ja vieraan pääoman rahoituskulujen suuruus (Yritystutkimus ry 2017, 64). Yleisesti eri toimialojen käyttökateprosentit sijoittuvat seuraaviin vaihteluväleihin:

Teollisuus 5-20%

Kauppa 2-10%

Palvelu 5-15%

(Yritystutkimus ry 2017, 64)

5.2.3 Liiketulos

Liiketulos on virallisen tuloslaskelman ensimmäinen välitulos. Liiketulos kuvaa paljonko varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäänyt jäljellä ennen rahoituseriä ja veroja. Tunnusluku huomio toimintakulujen lisäksi myös yrityksen käyttöomaisuuden kulumisen eli poistot (Alma Talentin www-sivut 2020).

Liiketulos soveltuu yrityksen oman kehityksen seurantaan sekä saman toimialan yritysten väliseen vertailuun. Luku antaa usein käyttökattetta paremman vertailukelpoisuuden silloin, kun yritysten toimintojen automaatioasteet poikkeavat keskenään. Myös alihankintojen erilainen käyttö saattaa usein vaikeuttaa samankin toimialan yritysten välistä katevertailua (Alma Talentin www-sivut 2020). Liiketulos saadaan laskettua seuraavalla tavalla:

$$\text{Liiketulos} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} * 100$$

Liiketulos arviointiin voidaan käyttää seuraavia ohjearvoja:

Hyvä yli 10 %

Tyydyttävä 5-10 %

Heikko alle 5 %

(Yritystutkimus ry 2017, 65)

5.2.4 Nettotulos

Nettotulosta voidaan pitää yleisesti yrityksen varsinaisen toiminnan tuloksena. Se on käytännössä yrityksen omistajille jäävä osuus tilikauden tuloksesta ja sitä voidaan pitää yrityksen voitonjaon pohjana. Nettotuloksessa ei ole mukana tuloslaskelman satunnaisia eriä ja tilinpäätössiirtoja, näin ollen se ei välttämättä ole sama kuin tuloslaskelman viimeisen rivin voitto tai tappio (Almatalentin www-sivut 2020). Nettotulos ja nettotulosprosentti saadaan laskettua seuraavilla kaavoilla:

Nettotulos = Liiketulos + rahoitustuotot – rahoituskulut – verot

$$\text{Nettotulos-\%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} * 100$$

(Yritystutkimus ry 2017, 65).

Positiivinen nettotulos ilmaisee, että yritys on pystynyt selviytymään varsinaisella liiketoiminnallaan lainojen koroista sekä investointien ja käyttöpääoman omarahoituksesta. Nettotuloksen riittävyys ja vaadittava vähimmäistaso määräytyy yleensä yrityksen omien tavoitteiden mukaan. Nettotuloksen tasoa arvioitaessa voidaan esimerkiksi tarkastella oman pääoman tuottoprosenttia. Jos oman pääoman tuotto ylittää 10 prosentin tason on nettotulos yleensä vähintäänkin tyydyttävä omistajien näkökulmasta katsottuna (Alma Talentin www-sivut 2020).

5.2.5 Kokonaispääoman tuotto

Kokonaispääoman tuotto on kannattavuuden mittari, johon ei yritysmuodosta johtuvat verotusten erot ja yrityksen oma verotuspolitiikka välttämättä vaikuta. Luku kertoo, kuinka paljon yritykseen sitoutuneelle pääomalle on kertynyt tilikaudella tuottoa. Tunnusluvussa verrataan tulosta ennen veroja ja rahoituskuluja koko yrityksen sitoutuneeseen pääomaan (Alma Talentin www-sivut 2020). Alla laskentakaava kokonaispääoman tuottoprosentille.

$$\text{Kokonaispääoman tuotto-\%} = 100 * \frac{(\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12 kk)})}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin}}$$

Tunnuslukujen viitteelliset ohjearvot ovat:

Hyvä yli 10%

Tyydyttävä 5-10 %

Heikko alle 5 %

(Alma Talentin www-sivut 2020)

5.2.6 Oman pääoman tuotto

Omanpääoman tuottoprosentti kertoo yrityksen kyvystä huolehtia omistajien yritykseen sijoittamista pääomista ja kuinka paljon yritykselle on kertynyt tuottoa omalle pääomalleen (Lambert 2012, 79). Oman pääoman tuottoprosentti voidaan laskea seuraavalla tavalla:

$$\text{Oman pääoman tuottoprosentti} = 100 * \frac{\text{nettotulos (12kk)}}{\text{oikaistu pääoma keskimäärin}}$$

(Alma Talentin www-sivut 2020)

Oman pääoman riskitason vuoksi tulisi oman pääoman tuoton nousta aina markkinoilta saatavan riskittömän sijoituksen tuottoa korkeammaksi. Valtion joukkovelkakirjalainojen tuottotasoa pidetään yleisesti riskittömänä tuottona. Ohjeelliset viitearvot oman pääomantuottoprosentille ovat:

Erinomainen yli 20 %

Hyvä 15-20 %

Tyydyttävä 10-15 %

Välttävä 5-10 %

Heikko alle 5 %

(Alma Talentin www-sivut 2020)

5.2.7 Sijoitetun pääoman tuotto

Sijoitetun pääoman tuotto-% on yksi tärkeimmistä tilinpäätösanalyysistä saaduista tunnusluvuista. Se mittaa yrityksen suhteellista kannattavuutta eli sitä tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle tuottoa tai korkoa vaativalle pääomalle (Alma Talentin www-sivut 2020). Laskentakaava sijoitetun pääoman tuotto-%:lle ja sijoitetulle pääomalle ovat:

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12kk)}}{\text{sijoitettu pääoma keskimäärin}} * 100$$

$$\text{Sijoitettu pääoma} = \text{oma pääoma} + \text{korolliset velat}$$

(Yritystutkimus ry 2017, 67)

Tunnusluvun vertailtavuutta voi heikentää se, ettei käytettävissä ole riittäviä tietoja vieraan pääoman jakamiseksi korottomaan ja korolliseen pääomaan. Myös tehdyt arvokorotukset ja suuret investoinnit aiheuttavat ongelmia tunnusluvun kehityksen arvioinnissa (Yritystutkimus ry 2017, 67). Ohjeelliset viitearvot sijoitetun pääoman tuotolle ovat:

Erinomainen	yli 15 %
Hyvä	10-15 %
Tyydyttävä	6-10 %
Välttävä	3-6%
Heikko	alle 3 %

(Alma Talentin www-sivut 2020)

5.3 Vakavaraisuus

Vakavaraisuuden tunnusluvut mittaavat yrityksen kykyä selvitä velvoitteistaan ja erityisesti korollisista veloistaan vuotta pitemmällä eli keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, vaikka yrityksen kassavirta ja kannattavuus laskisivat. Vakavaraisuus korreloi yrityksen kykyä maksaa jatkaa kasvuaan ja maksaa maksunsa (Leppänen 2011, 83).

Vakavaraisuus riippuu yrityksen oman ja vieraan pääoman suhteesta. Mitä vakavaraisempi yritys on, sitä suurempi osa sen kokonaispääomasta muodostuu omasta pääomasta. Mikäli yritys on yli velkaantunut, sen toimintakyky ja resurssit saattavat joutua koetukselle jo korkojen ja velan lyhennysten hoitamisessa ajallaan. Jos yritys ei huolehdi vakavaraisuudestaan, omistajat jäävät todennäköisemmin ilman voitonjakoa kuin vakavaraisemmassa yrityksessä (Syvänperä & Lindfors 2014, 114).

5.3.1 Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, kykyä selvitä velvoitteistaan pitkällä aikavälillä ja yrityksen tappionsietokykyä. Tunnusluvun arvo kertoo, kuinka suuri osuus yhtiön varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Mitä korkeampi yrityksen omavaraisuusaste on, sitä tasapainoisemmalla pohjalla yrityksen liiketoiminta rakentuu. (Yritystutkimus ry 2017, 69; Alma Talentin www-sivut 2020). Omavaraisuusasteprocentti lasketaan seuraavalla tavalla:

$$\text{Omavaraisuusaste-\%} = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma – saadut ennakot}} * 100$$

(Yritystutkimus ry 2017, 69)

Omavaraisuusaste on usein riippuvainen yrityksen iästä. Tuore yritys on usein velkaantuneempi kuin alalla pitempään toimineet yritykset. Omavaraisuusasteprocentin viitteelliset ohjearvot ovat:

Erinomainen	yli 50 %
Hyvä	35-50 %

Tyydyttävä	25-35 %
Välttävä	15-25 %
Heikko	alle 15 %

(Alma Talentin www-sivut 2020)

5.3.2 Nettovelkaantumisaste

Nettovelkaantumisaste antaa tietoa yrityksen velkaantuneisuudesta. Tunnusluku mittaa yrityksen korollisen nettovelan ja oman pääoman suhdetta. Luku kertoo, mikä on omistajien yritykseen sijoittamien omien pääomien ja rahoittajilta lainattujen korollisten velkojen suhde (Alma Talentin www-sivut 2020). Tunnusluku saadaan laskettu seuraavalla tavalla:

$$\text{Nettovelkaantumisaste- \%} = \frac{(\text{korolliset velat} - \text{likvidit varat}) * 100}{\text{omat varat}}$$

(Alma Talentin www-sivut 2020)

Mitä korkeampi tunnusluvun arvo on, sitä korkeampi on myös yrityksen velkaantuneisuus. Korkea velkaantuneisuus on riskitekijä, joka haittaa yrityksen kasvumahdollisuuksia ja supistaa sen taloudellista liikkumavaraa. Ohjeelliset viitearvot tunnusluvulle ovat:

Erinomainen	alle 10 %
Hyvä	10-60 %
Tyydyttävä	60-120 %
Välttävä	120-200 %
Heikko	yli 200 %

(Alma Talentin www-sivut 2020)

5.3.3 Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa yrityksen velkojen suhdetta toiminnan laajuuteen. Tunnusluvussa yrityksen kaikki velat suhteutetaan liikevaihtoon. Korkea suhteellinen velkaantuneisuus vaatii yritykseltä hyvää liiketulosta, jotta se selviää vieraan pääoman velvoitteista (Alma Talentin www-sivut 2020; Yritystutkimus ry 2017, 70). Tunnusluku voidaan laskea seuraavalla tavalla:

$$\text{Velka -\%} = \frac{\text{Oikaistun taseen velat - saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} * 100$$

(Yritystutkimus ry 2017, 70)

Tunnuslukua voidaan pitää toimialasidonnaisena ja luvulle ei voi antaa selkeitä ohjearvoja. Lukua voidaan tulkita siten, että jos yrityksen suhteellinen velkaantuneisuusaste prosentti on 100, on yrityksellä yhtä paljon velkaa kuin liikevaihtoa. (Alma Talentin www-sivut 2020).

5.4 Maksuvalmius

Maksuvalmiuden pääperiaate on, että yrityksellä on oltava koko ajan rahaa tai helposti rahaksi muutettavaa varallisuutta sen verran, että se riittää kaikkien maksuvelvoitteiden hoitoon. Maksuvalmius voidaan jakaa kahteen eri näkökulmaan. Staattinen maksuvalmius tarkoittaa tietyn hetken maksuvalmiutta. Dynaaminen maksuvalmius taas on yrityksen tulevan kassavirran riittävyttä maksuvelvoitteiden hoitamiseen. (Salmi 2012, 124-125).

Lähtökohtaisesti voidaankin ajatella siten, että mitä parempi on yrityksen maksuvalmius, sitä helpompi sen on selviytyä maksuistaan ja sitä edullisemmin se kykenee toteuttamaan ostonsa. Hyvä maksuvalmius mahdollistaa muun muassa käteisalennusten hyödyntämisen. Tavanomaisimpia maksuvalmiuden tunnuslukuja ovat Quick ratio ja Current ratio (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 164).

5.4.1 Quick ratio

Quick ratio eli happotesti mittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan nopeasti rahaksi muutettavilla omaisuuserillään. Tunnusluku mittaa yrityksen kassavalmiutta ja rahoituspuskurien tilaa. Yrityksen rahoituspuskurit täytyvät olla riittävän suuret, jotta yrityksellä on käytettävissä varoja mahdollisiin yllättäviin menoihin (Alma Talentin www-sivut 2020). Tunnusluku saadaan laskettua seuraavalla kaavalla:

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{lyhytaikainen vieras pääoma - saadut ennakkomaksut}}$$

(Salmi 2012, 126)

Tunnuslukua käytettäessä on syytä tarkastella, miten luku on kehittynyt yrityksessä vuosien saatossa. Luku soveltuu myös toimialan kohtaiseen vertailuun. Luvun viitteelliset ohjearvot ovat:

Erinomainen	yli 1,5
Hyvä	1-1,5
Tyydyttävä	0,5-1
Välttävä	0,3-0,5
Heikko	alle 0,3

(Alma Talentin www-sivut 2020)

5.4.2 Current ratio

Current ratio kertoo yrityksen maksuvalmiudesta ja rahoituspuskurin tilanteesta tilinpäätöshetkellä. Luvun ideana on verrata nopeasti rahaksi muutettavien erien suhdetta lyhytaikaisiin velkoihin. Tunnusluku huomio laajemmin ja pitemmällä aikavälillä yrityksen likviditeetin, koska se ottaa huomion yrityksen vaihto-omaisuuden. (Alma-talentin www-sivut 2020; Salmi 2012, 127). Tunnusluku saadaan laskettu seuraavalla tavalla:

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

(Leppiniemi & Kykkänen 2019, 165)

Tunnusluvun tulkinnassa on tarkasteltava erityisesti luvun kehitystä yrityksessä. Current ration muutoksia johtuvat usein vaihto-omaisuuden, ostovelkojen ja myyntisaamisten kiertoajoista. Ohjeelliset viitearvot tunnusluvulle ovat:

Erinomainen	yli 2,5
Hyvä	2 - 2,5
Tyydyttävä	1,5 - 2
Välttävä	1 - 1,5
Heikko	alle 1

(Alma Talentin www-sivut 2020).

5.5 Tehokkuus

Kiertoaikoja kuvaavilla tunnusluvuilla mitataan varojen sitoutumista yrityksen toimintaan. Tunnusluvuilla mitataan ja arvioidaan esimerkiksi maksuaikojen ja varaston kierrosten tekijöiden kriittisyyttä, vapautettavissa olevaa pääomaa, rahoitustarpeita sekä muita yrityksen analysointiin ja suunnitteluun liittyviä tekijöitä (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 166).

5.5.1 Myyntisaamisten kiertoaika

Myyntisaamisten kiertoaika kertoo kuinka kauan yrityksen myyntisaamiset ovat saatavina ennen kuin ne tulevat yrityksen kassaan. Tunnusluku kuvaa siis millä maksuajalla asiakkaat keskimäärin maksavat laskunsa yritykselle (Yritystutkimus ry 2017, 72; Salmi 2012, 133). Tunnusluku saadaan laskettua seuraavalla kaavalla:

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika (pv)} = 365^* \frac{\text{Myyntisaamiset}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}}$$

Myyntisaamisten kieroajan pitäisi kulkea suurin piirtein samalla tasolla ostovelkojen kiertoajan kanssa. Tällöin yrityksen likviditeetti tilanne on tasapainossa (Alma Talentin www-sivut 2020).

5.5.2 Ostovelkojen kiertoaika

Ostovelkojen kiertoaika kertoo, kuinka paljon yritys on käyttänyt tavarantoimittajien rahoitusta ostopensa rahoitukseen. Tunnusluku kertoo, kuinka monessa päivässä yrityksen ostot keskimäärin maksetaan (Alma Talentin www-sivut 2020). Ostovelkojen kiertoaika saadaan laskettua seuraavalla kaavalla:

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika (pv)} = 365^* \frac{\text{Ostovelat}}{\text{Aine- ja tarvikeostot (12 kk)}}$$

Ostovelkojen kiertoajalle ei voida antaa selvää yleistä ohjearvoa, vaan sitä pitää tarkastella toimialakohtaisesti. Toimialalla vallitsevat maksuajat antavat tunnusluvulle hyvän vertailuarvon. Mikäli kiertoaika poikkeaa voimakkaasti yleisistä maksuajoista, on syytä tarkastella tarkemmin yrityksen ostopensa maksuja (Alma Talentin www-sivut 2020).

5.5.3 Vaihto-omaisuuden kiertoaika

Tunnusluku mittaa yrityksen varastoinnin tehokkuutta. Luku kertoo, kuinka monta päivää tavara on yrityksen varastossa. Mitä nopeampi vaihto-omaisuuden kiertoaika on, sitä nopeammin varastoon sitoutuneet pääomat ovat yrityksen käytössä (Salmi 2012, 132). Tunnusluku saadaan laskettua seuraavalla tavalla:

$$\text{Tavaravaraston kiertoaika (pv)} = 365^* \frac{\text{Aine- ja tarvikevarasto}}{\text{Aine- ja tarvikekäyttö (12 kk)}}$$

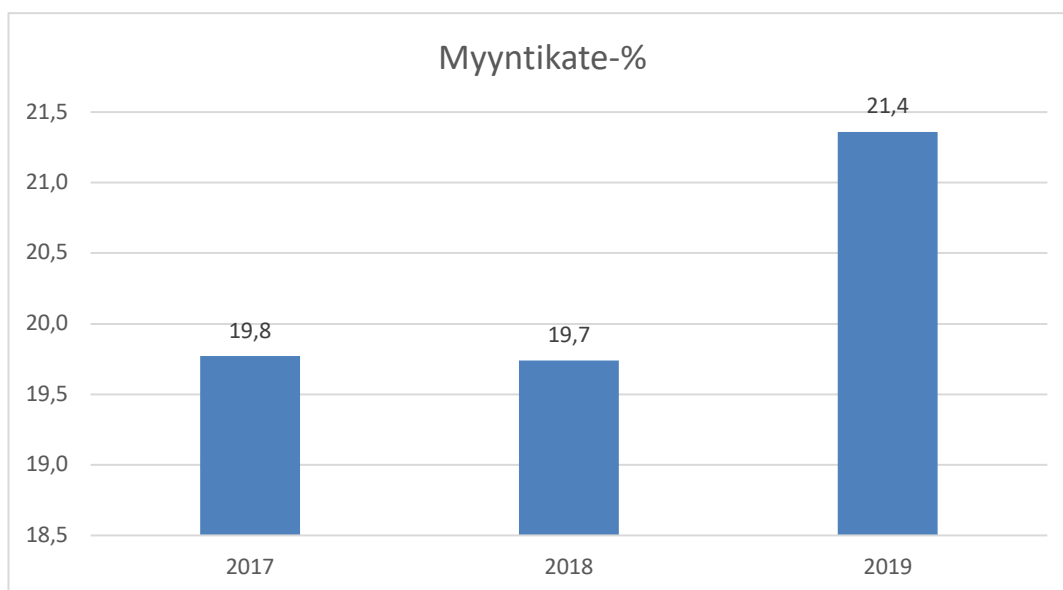
(Yritystutkimus ry 2017, 73)

6 KOHDEYRITYKSEN TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tutkimuksen tarkoituksena on tehdä tilinpäätösanalyysi Aninkaisten Tapetille ja Värille. Analyysi sisältää tunnuslukuanalyysin, trendianalyysin ja kassavirtalaskelman. Kaikkien edellä mainittujen menetelmien tulosten perusteella on tarkoitus tehdä johdopäätökset. Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimusmenetelmä. Määrällisen tutkimusmenetelmän lisäksi tutkimuksessa on hieman laadullisen tutkimusmenetelmän piirteitä. Tutkimuksessa luetaan tilinpäätöstietoja ja niiden pohjalta lasketaan ja analysoidaan esitettyjä tunnuslukuja. Tutkimuksen analysoitava tieto on numeerista tietoa ja määrällisessä tutkimuksessa tulokset esitetään useasti numeroin, kuten tunnusluvuilla. Tilinpäätöstietoja tulkittaessa tarpeelliseksi tulee myös toimitusjohtajan ja toimistopäällikön tarkennukset tiettyihin tilinpäätöksen osiin. Tarkennuksien selvittämiseksi tutkimuksessa on lisäksi laadullisen tutkimuksen piirteitä. Epäselvien tai tarkennusta tarvitsevien erien avaamiseksi on tarpeen haastatella toimitusjohtajaa.

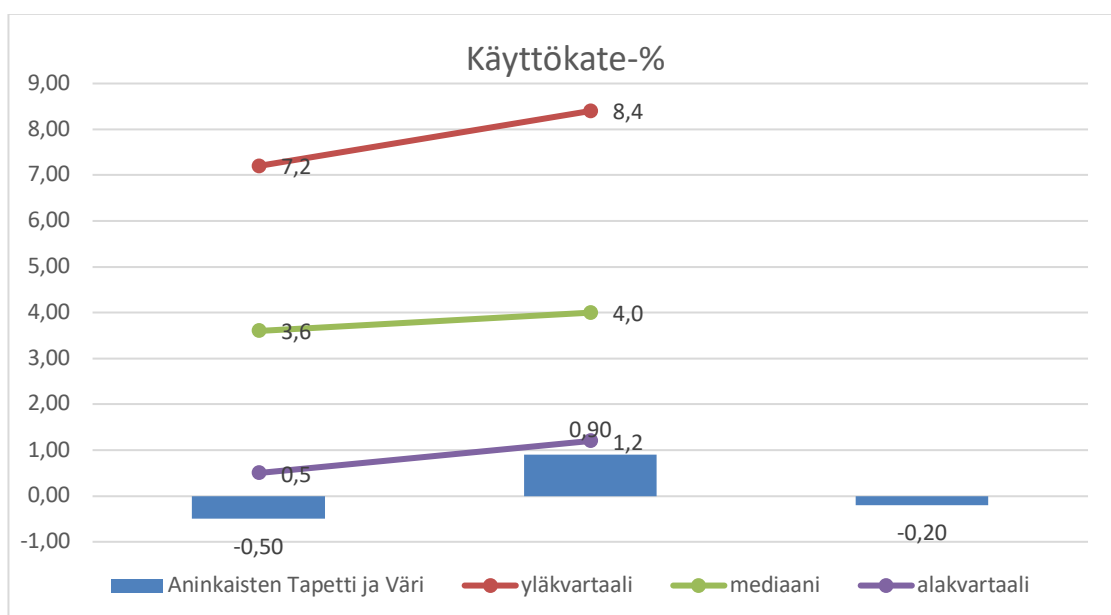
Tilinpäätökset on muutettu oikaistuun muotoon Yritystutkimuksen ohjeiden mukaan (liitteet 3-5). Oikaistuista tilinpäätöksistä on laskettu yrityksen tunnuslukuja ja tehty trendianalyysi sekä kassavirtalaskelma. Tunnuslukuanalyysiin toimeksiantajayrityksen tunnusluvut on laskettu vuosien 2017-2019 oikaistuista tilinpäätöstiedoista Exceliä käyttäen. Tunnuslukuja on vertailtu yrityksen omaan toimialaan. Yritystä verrataan toimialan yläkvartaaliin, mediaaniin sekä alakvartaaliin. Toimialan tiedot ovat vuosilta 2017-2018, koska vuotta 2019 ei ollut vielä saatavilla. Vertailutiedot on otettu Tilastokeskuksen [www-sivuilta](http://www.sivuilla).

6.1 Kannattavuuden tunnusluvut

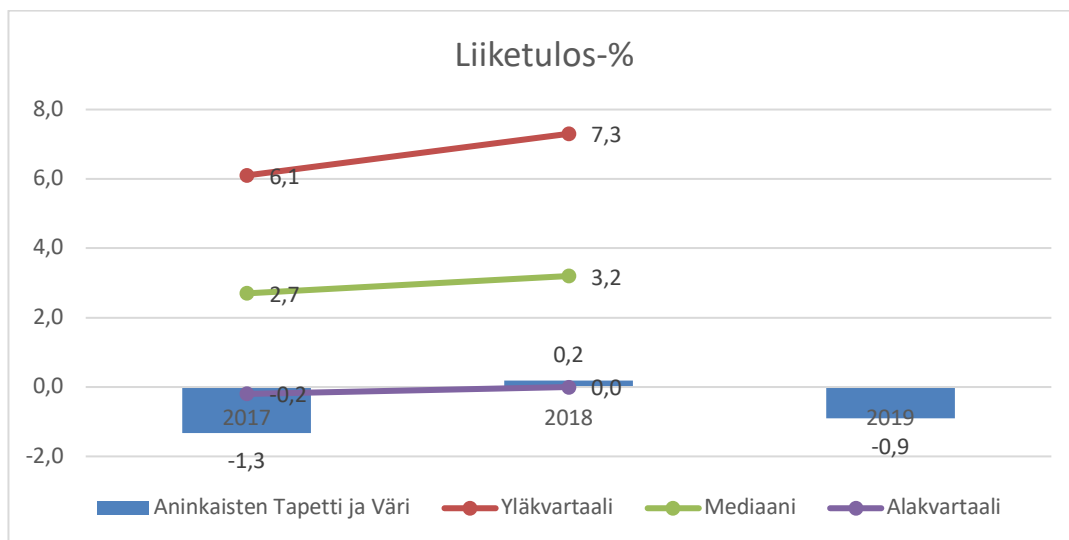
Kuvio 9. Myyntikate-% vuosina 2017-2019

Myyntikate kertoo kuinka paljon yritykselle jää liikevaihdosta rahaa käyttöön, kun siitä vähennetään tavaraostot oikaistuna varaston muutoksella. Yrityksen myyntikate-% on ollut vuosina 2017 (19,8 %) ja 2018 (19,7 %) melkein samalla tasolla. Vuonna 2019 se on kuitenkin noussut 21,4 prosenttiin.

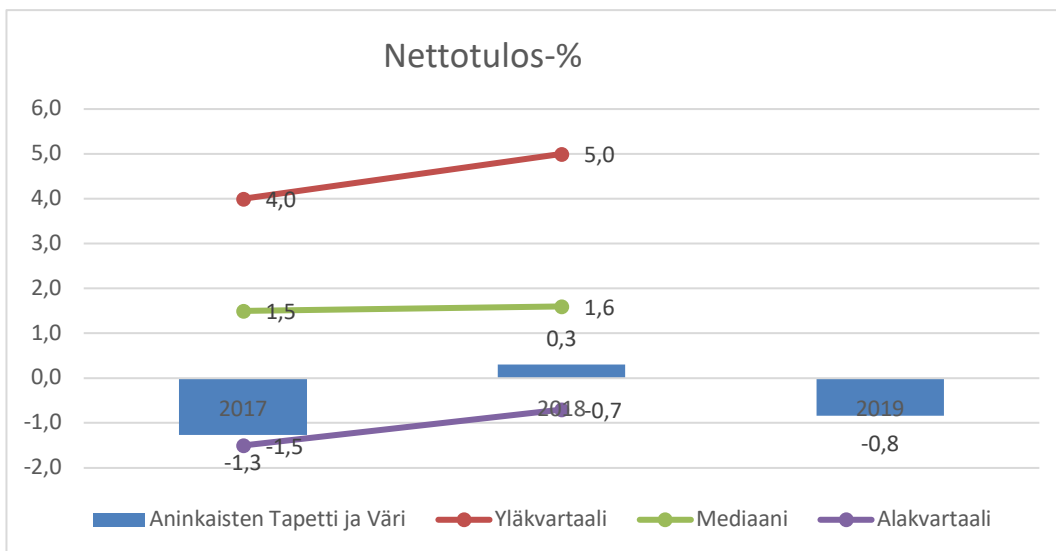
Kuvio 10. Käyttökate-% vuosina 2017-2019 (Tilastokeskuksen www-sivut 2020)

Käyttökate kuvaa yrityksen varsinaisen liiketoiminnan tulosta ennen poistoja, rahoituseriä ja veroja. Yrityksen käyttökate on ollut heikolla tasolla tarkastelujakson aikana. Kuviosta 10 huomataan käyttökateen jäävän jokaisena vuotena alle toimialan alakvartaalitason. Suurin osa yrityksen liikevaihdosta koostuu tukkukaupasta. Tukkukaupassa viiden prosentin käyttökateä voidaan pitää varsin hyvänä (Alma-talentin www-sivut, 2020).

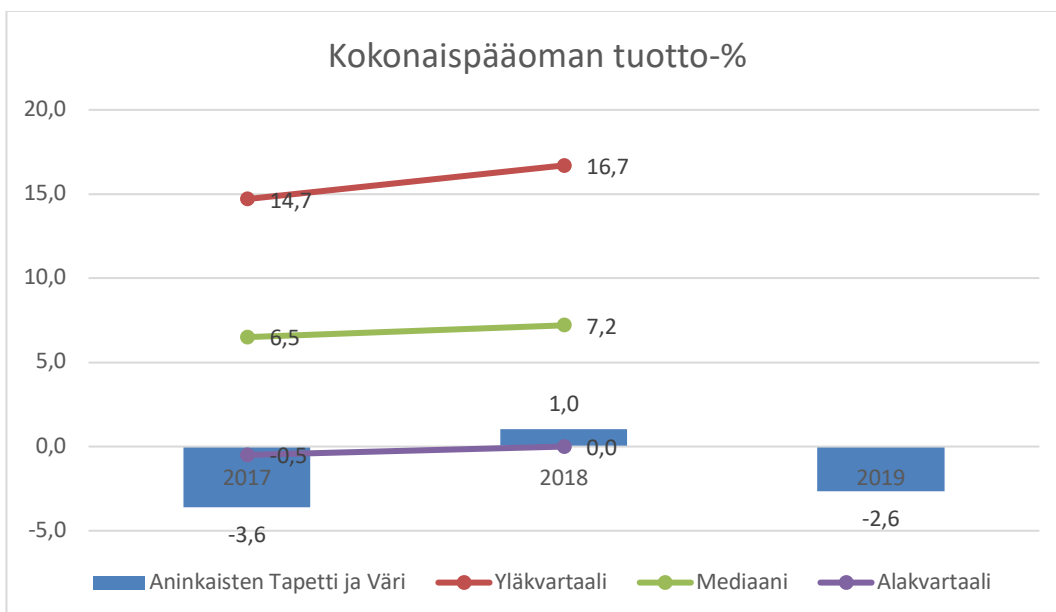
Kuvio 11. Liiketulos-% vuosina 2017-2019 (Tilastokeskuksen www-sivut 2020).

Liiketulos kertoo, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäänyt jäljellä ennen rahoituseriä ja veroja. Kuviosta 11 nähdään, että yrityksen liiketulosprosentti on ollut alle toimialan alakvartaalin vuonna 2017 (-1,3%). Vuonna 2018 (0,2%) liiketulos oli positiivinen ainoan kerran tarkastelujaksolla. Vuonna 2019 (-0,9) liiketulos kääntyi negatiiviseksi. Ohjearvojen mukaan liiketulosprosenttia voidaan pitää kaikkina vuosina heikkona.

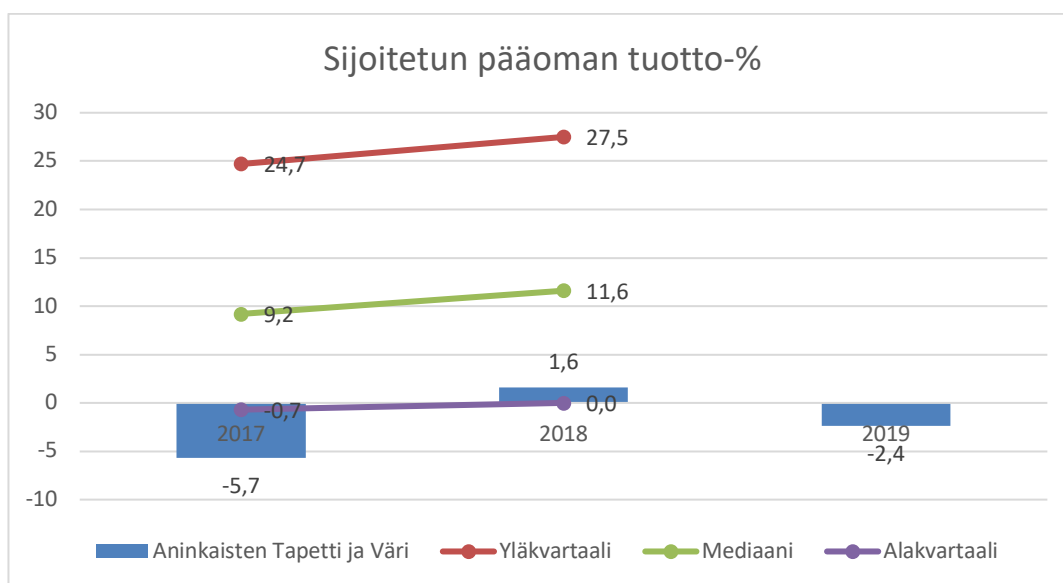
Kuvio 12. Nettotulos-% vuosina 2017-2019 (Tilastokeskuksen www-sivut 2020)

Nettotulos syntyy, kun liiketulokseen lisätään tuloslaskelman rahoitustuotot ja vähennetään rahoituskulut ja verot. Kuviossa 12 vertaillaan yrityksen nettotulosprosenttia toimialan lukuihin. Nettotulosprosentti on vuosina 2017 (-1,3%) ja 2018 (0,3) ollut hieman toimialan alakvartaalia parempi. Vuonna 2019 luku oli -0,8 prosenttia. Jotta yritys toiminta olisi kannattavaa tulisi nettotulosprosentin olla positiivinen. Kohde yrityksen osalta tämä tapahtuu vain vuotena 2018.

Kuvio 13. Kokonaispääoman tuotto-% vuosina 2017-2019 (Tilastokeskuksen www-sivut 2020)

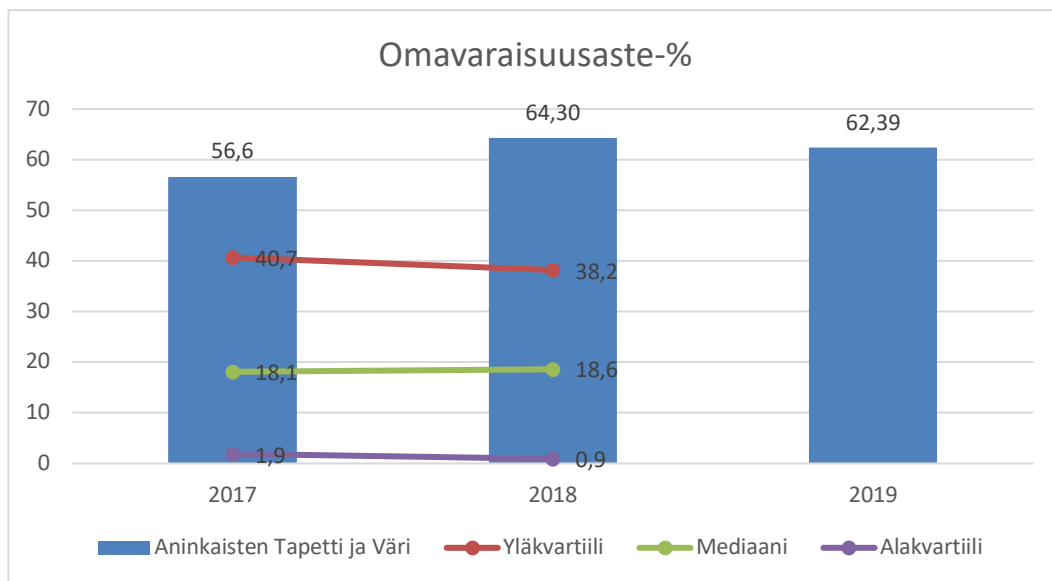
Kokonaispääoman tuotto-% kuvaa, kuinka paljon yritystoimintaan sitoutuneelle pääomalle on kertynyt tilikaudella tuottoa. Kuviosta nähdään, että vuosi 2017 (-3,6 %) oli yrityksen tarkastelujakson heikoin kokonaistuloksen osalta. Vuonna 2018 (1,0 %) yritys pystyi tekemään positiivisen kokonaistuloksen, kun taas vuonna 2019 (-2,6 %) tulos kääntyi negatiiviseksi. Vuosi 2017 oli alle toimialan alakvartaalin, kun taas vuonna 2018 tulos oli hieman yli alakvartaalin. Ohjearvojen mukaan tulos on kaikkien vuosien osalta heikko, koska luku on alle viisi prosenttia.

Kuvio 13. Sijoitetun pääoman tuotto-% vuosina 2017-2019 (Tilastokeskuksen www-sivut 2020).

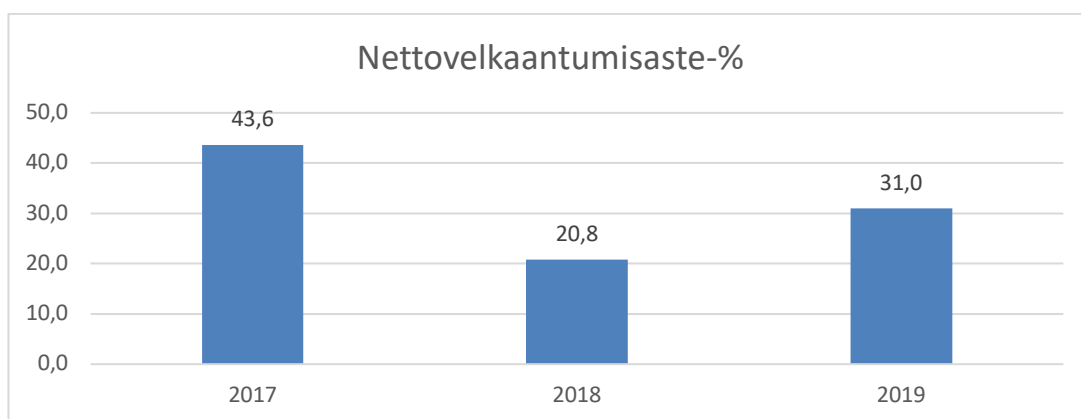
Sijoitetun pääoman tuotto-% kuvaa tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle, korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle. Kuviosta 13 voidaan huomata, että vuonna 2017 (-5,7 %) luku oli selvästi alle toimialan alakvartaalin. Vuonna 2018 (1,6 %) luku oli kääntynyt positiiviseksi ja oli hieman yli toimialan alakvartaalin. Vuonna 2019 luku oli negatiivinen (-2,4 %). Yleisesti kaikki luvut ohjearvojen mukaan ovat tarkastelujakson aikana heikolla tasolla.

6.2 Vakavaraisuuden tunnusluvut

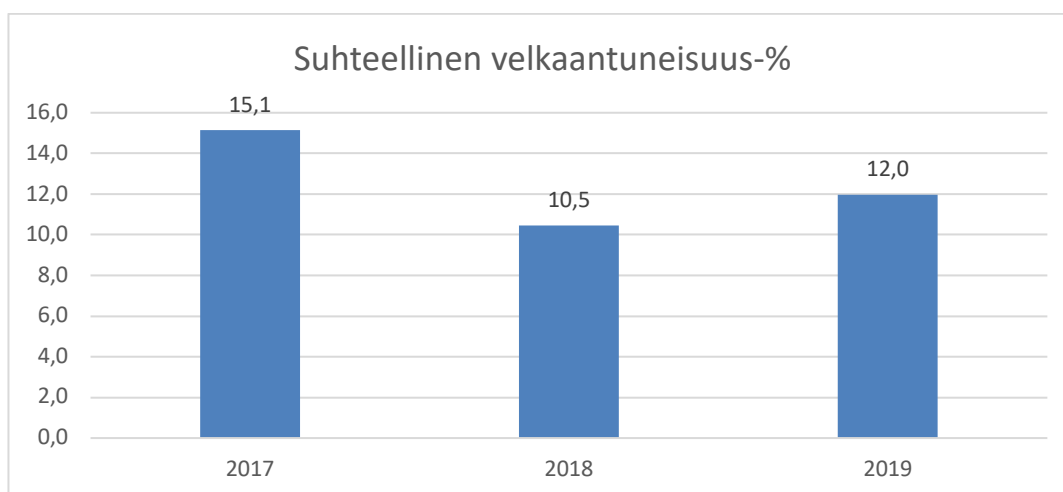
Kuvio 14. Omavaraisuusaste-% vuosina 2017-2019 (Tilastokeskuksen [www-sivut](http://www.tilastokeskus.fi) 2020)

Omavaraisuusaste kertoo, kuinka suuri osuus yrityksen varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Kuviosta 14 voidaan huomata, että yrityksen vuoden 2017 omavaraisuusaste on selvästi yli toimialan yläkvartaalin (40,7 %). Vuoden 2018 omavaraisuusaste (64,3 %) on kasvanut edellisestä vuodesta ja on myös yli toimialan yläkvartaalin. Vuonna 2019 omavaraisuusaste (62,39 %) on hieman pudonnut vuodesta 2018, mutta on edelleen erinomaisella tasolla. Omavaraisuusastetta voidaan pitää erinomaisena, jos se ylittää yli 50 prosentin ohjearvon. Yritys ylittää sen kaikkina kolmena vuotena.

Kuvio 15. Nettovelkaantumisaste-% vuosina 2017-2019

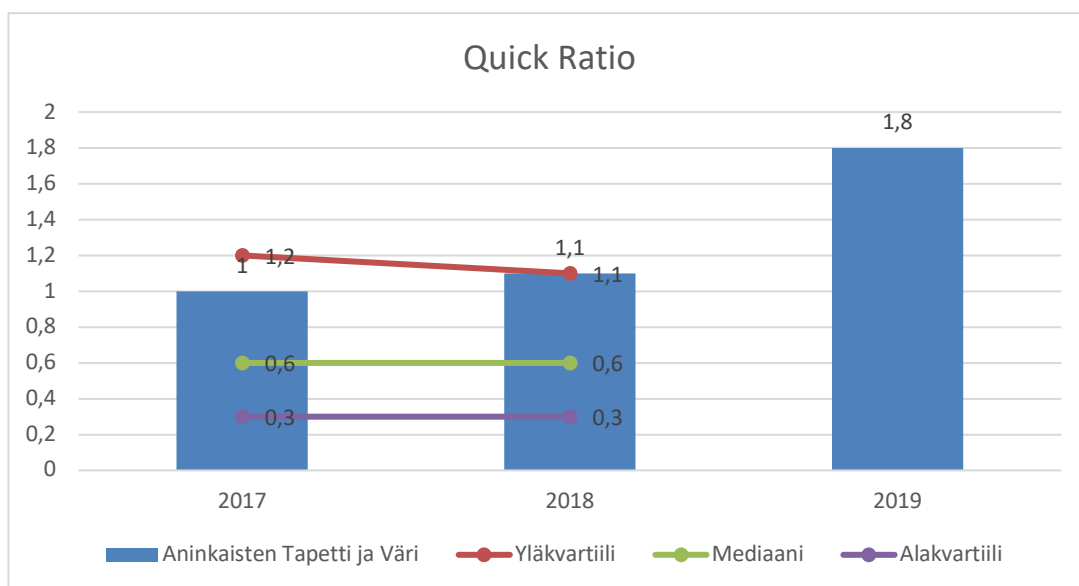
Nettovelkaantumisaste kuvaa yrityksen korollisen nettovelan ja oman pääoman suhdetta. Kuviosta 15 voidaan nähdä, että vuonna 2017 yrityksen nettovelkaantumisaste (43,6 %) on ollut hyvällä tasolla ohjearvojen mukaan. Vuosi 2018 (20,8 %) on ollut yrityksen vertailujakson paras vuosi nettovelkaantumisen osalta ja arvoa voidaan pitää hyvänä yleisten ohjearvojen mukaan. Vuonna 2019 nettovelkaantumisaste (31 %) on noussut vuodesta 2018, ollen kuitenkin edelleen hyvällä tasolla. Kaikki 3 vuotta sijoittuvat nettovelkaantumisen osalta hyvälle tasolla (hyvä ohjearvo 10-60 %).

Kuvio 16. Suhteellinen velkaantuneisuus-% vuosina 2017-2019

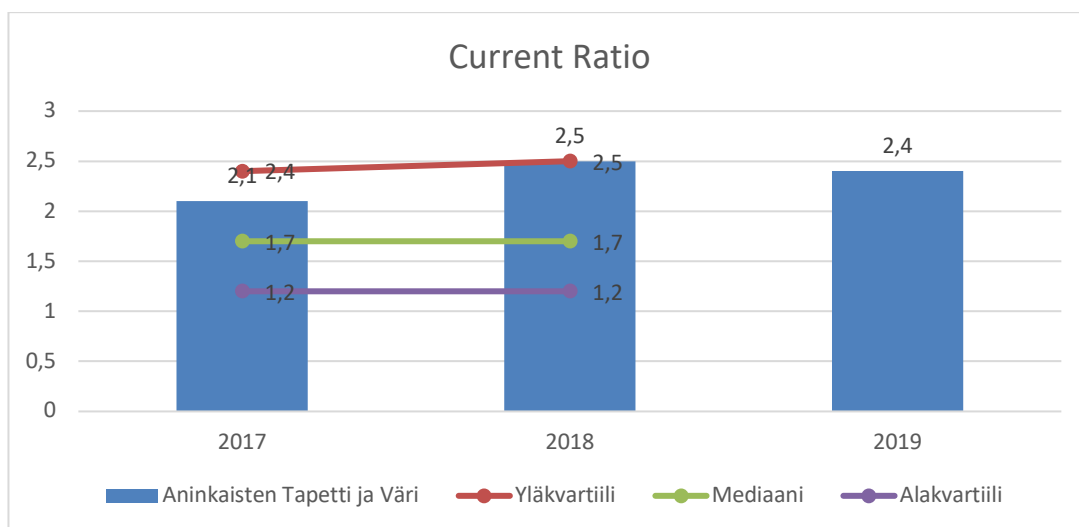
Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa yrityksen kokonaisvelkojen suhdetta liikevaihtoon. Luvulla ei ole selkeitä ohjearvoja, mutta lukuja voidaan tulkita siten, että jos tunnusluku on 100 prosenttia, on yrityksellä yhtä paljon velkaa kuin liikevaihtoa. Yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on ollut jokaisena kolmena vuotena melko vaaka. Vuonna 2017 (15,1 %) on suhteellinen velkaantuneisuus ollut vertailujakson korkein. Vuonna 2018 (10,5 %) velkaantuneisuus on laskenut edellisvuodesta. Vuonna 2019 (12 %) velkaantuneisuus kasvoi hieman edellisvuodesta.

6.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Kuvio 17. Quick Ratio vuosina 2017-2019 (Tilastokeskuksen www-sivut 2020)

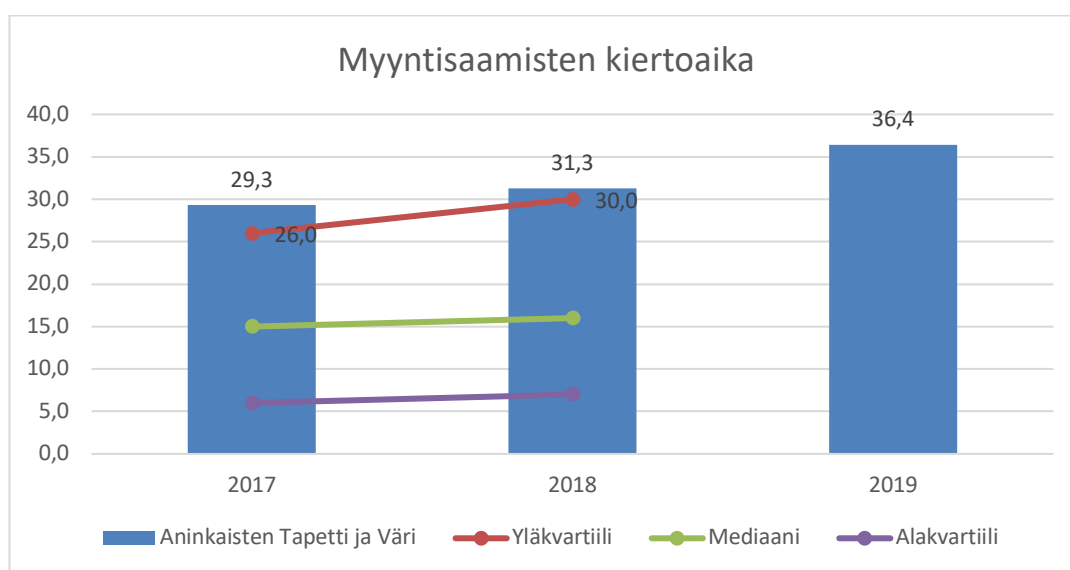
Quick Ratio mittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan nopeasti rahaksi muutettavilla omaisuuksillaan. Kuvio 17 voidaan huomata vuoden 2017 (1,0) arvo on hieman toimialan yläkvartaalin alapuolella. Luku on kuitenkin yleisten ohjearvojen mukaan hyvällä tasolla. Vuoden 2018 Quick Ratio (1,1) on noussut hieman vuodesta 2017 ja on samalla tasolla toimialan yläkvartaalin kanssa. Yrityksen Quick Ratiota voidaan pitää erinomaisena, jos se ylittää ohjearvon 1,5. Vuonna 2019 (1,8) yrityksen luku on noussut erinomaiselle tasolle kahdesta edellisvuodesta.

Kuvio 18. Current Ratio vuosina 2017-2019 (Tilastokeskuksen www-sivut 2020)

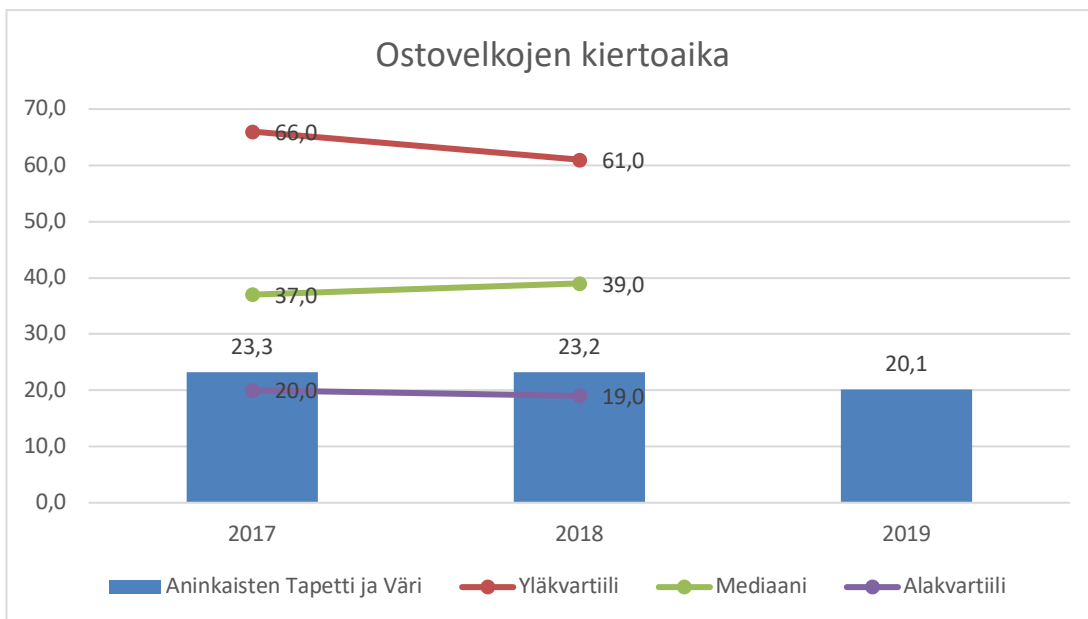
Current Ratio mittaa yrityksen maksuvalmiutta ja rahoituspuskuria tilinpäätöshetkellä. Kuvioista 18 voidaan huomata vuoden 2017 luvun (2,1) olevan lähes toimialan yläkvartaalin tasolla. Vuonna 2018 arvo (2,5) nousi hieman vuodesta 2017 ollen samalla tasolla, kuin toimialan yläkvartaali. Vuonna 2019 Current Ratio (2,4) säilyi edelleen hyvällä tasolla muiden vertailujaksojen tapaan. Ohjearvojen mukaan lukua voidaan pitää hyvänä, jos se sijoittuu välille 2-2,5.

6.4 Tehokkuuden tunnusluvut

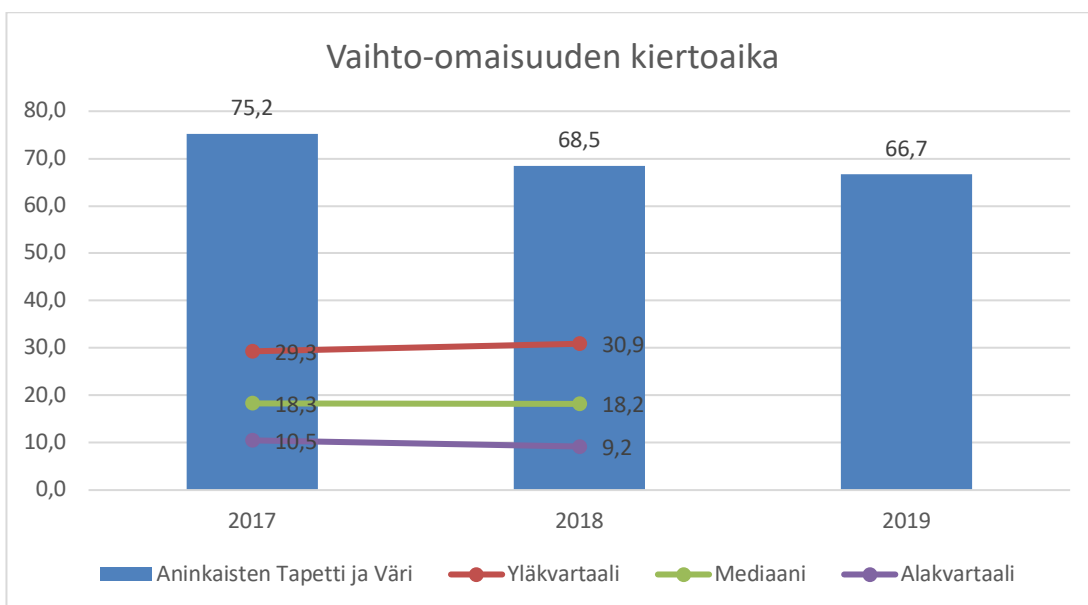
Kuvio 19. Myyntisaamisten kiertoajat vuosina 2017-2019 (Tilastokeskuksen www-sivut)

Myyntisaamisten kiertoaika ilmoittaa, kuinka monta päivää yrityksen liikevaihto on keskimäärin saamisina, ennen kuin se saadaan rahana kassaan. Kuvioista 19 nähdään, että vuonna 2017 tunnusluku on (29,3) yli toimialan yläkvartaalin. Vuonna 2018 myyntisaamisten kiertoaika (31,3) on noussut vuodesta 2017 ja on edelleen hieman yli toimialan yläkvartaalin. Vuonna 2019 tunnusluku (36,4) on edelleen noussut vuodesta 2018.

Kuvio 20. Ostovelkojen kiertoaika vuosina 2017-2019 (Tilastokeskuksen [www-sivut](http://www.tilastokeskus.fi) 2020)

Ostovelkojen kiertoaika esittää sitä, kuinka paljon yritys on käyttänyt tavarantoimittajien rahoitusta omien ostojensa rahoitukseen. Kuvio 20 nähdään, että yrityksen vuoden 2017 ostovelkojen kiertoaika (23,3) on hieman yli alakvartaalin (20,0). Vuonna 2018 yrityksen ostovelkojen kiertoaika (23,2) on lähes samalla tasolla kuin 2017. Vuonna 2019 ostovelkojen kiertoaika (20,1) on selvästi laskenut vuodesta 2018.

Kuvio 21. Vaihto-omaisuuden kiertoaika vuosina 2017-2019 (Tilastokeskuksen [www-sivut](http://www.tilastokeskus.fi) 2020)

Vaihto-omaisuuden kiertoaika kuvaa, kuinka monta päivää tavara viipyy yrityksen varastossa. Vuonna 2017 tunnusluku (75,2) on selvästi yläkvartaalin (29,3) yläpuolella. Vuonna 2018 tunnusluku (68,5) on laskenut vuodesta 2017, mutta on edelleen selvästi yläkvartaalin (30,9) yläpuolella. Vuonna 2019 luku (66,7) on hieman edelleen pudonnut vuodesta 2018. Lukua voidaan pitää heikkona kaikkina tarkastelujakson vuosina, koska arvot ovat selvästi toimialan keskiarvoja suurempia.

6.5 Trendianalyysi

Trendianalyysiä käytetään tilinpäätöserien kehityksen tarkasteluun (Niskanen & Niskanen 2003, 96). Yrityksen trendianalyysissä vertailtiin yrityksen kolmea tarkasteltavaa tilikautta, eli tilikausia 2017, 2018 ja 2019. Analyysissä tilikauden 2017 arvoille annettiin arvo 100 % ja tilikausien 2018 ja 2019 arvot laskettiin suhteessa vuoteen 2017 arvoihin. Tunnuslukujen laskun tapaan trendianalyysi muodostettiin oikaistusta tilinpäätöksistä.

Taulukko 1. Yrityksen tuloslaskelman trendianalyysi vuosilta 2017-2019

Tilinpäätös vuosi	2017	2018	2019
Liikevaihto	100,00 %	105,65 %	99,97 %
Liiketoiminnan muut tuotot	100,00 %	0,00 %	18,78 %
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	100,00 %	105,59 %	99,93 %
Aine- ja tarviketäyttö	100,00 %	106,80 %	100,22 %
Ulkopuoliset palvelut	100,00 %	0,00 %	-165,82 %
Henkilöstökulut	100,00 %	89,21 %	90,19 %
Laskennallinen palkkakorjaus	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Liiketoiminnan muut kulut	100,00 %	90,53 %	87,50 %
Valmisteveraston lisäys/vähennys	100,00 %	209,33 %	436,80 %
KÄYTTÖKATE	100,00 %	285,05 %	136,87 %
Suunnitelman mukaiset poistot	100,00 %	98,23 %	94,17 %
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä			
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset			
LIIKETULOS	100,00 %	724,78 %	171,00 %
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	100,00 %	1973,68 %	986,84 %
Muut korko- ja rahoitustuotot	100,00 %	72,21 %	36,35 %
Korkokulut ja muut rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset	100,00 %	53,96 %	57,17 %
Välittömät verot			
NETTOTULOS	100,00 %	513,55 %	132,54 %
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
Konserniavustukset	100,00 %	0,00 %	65,42 %
KOKONAISTULOS	100,00 %	265,90 %	117,25 %
Poistoeron lisäys/vähennys	100,00 %	218,13 %	95,73 %
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys			
Laskennallinen palkkakorjaus			
Muut tuloksen oikaisut			
TILIKAUDEN TULOS	100,00 %	804,88 %	157,92 %

Taulukosta 1 voidaan huomata, että vuoden 2018 liikevaihto oli kasvanut 5,65 prosenttia vuodesta 2017. Vuoden 2019 liikevaihto on taas melkein identtisellä tasolla vuoden 2017 liikevaihdon kanssa. Vuonna 2019 liikevaihto laski 0,03 prosenttia vuoden 2017 liikevaihdosta. Käyttökateen osalta muutokset ovat suurempia. Vuonna 2018 käyttökate kasvoi 185,05 prosenttia vuodesta 2017. Vuoden 2019 käyttökate kasvoi vuodesta 2017 36,87 prosenttia. Käyttökate oli kuitenkin positiivinen vain vuonna 2018 (91162,64 €).

Liiketuloksen osalta vuoden 2018 arvo oli ainoastaan positiivinen (19552,97 €). Vuodesta 2017 liiketulos kasvoi jopa 624,78 prosenttia vuoteen 2018. 2019 vuoden

liiketulos jäi negatiiviseksi (-86811,16€), mutta kasvoi kuitenkin 71 prosenttia vuodesta 2017. Nettotulos kasvoi vuonna 2018 413,55 prosenttia. Vuoden 2019 tulos oli myös kasvanut 32,54 % vuodesta 2017.

Kokonaistuloksen osalta vuoden 2018 tulos kasvoi 165 prosenttia vuodesta 2017. 2019 vuonna kokonaistulos oli kasvanut vuodesta 2017 17,25 prosenttia. Tilikauden tulos oli kasvanut vuonna 2018 704,88 prosenttia vuodesta 2017. Vuonna 2019 tilikauden tulos kasvoi 57,92 prosenttia vuodesta 2017. Kokonaistuloksen sekä tilikauden tuloksen osalta positiivinen tulos muodostui ainoastaan vuonna 2018.

Muita merkittäviä muutoksia tilinpäätöserien kohdalla tapahtui henkilöstökulujen kohdalla, jotka ovat pienentyneet rahallisesti vuosien 2017 ja 2018 välillä 107642,21 euroa ja prosentteina kulut laskivat 10,79 prosenttia. Muutos johtui yrityksen henkilöstön muutoksista. Myös varaston arvo on noussut molempina vuosina 2018 ja 2019 vuodesta 2017. Vuonna 2018 varaston arvo oli kasvanut 109,33 prosenttia ja vuonna 2019 336,80 prosenttia. Esitetyt luvut ovat tilinpäätöshetken arvoja, mutta kertovat varastonkierron tehokkuuden laskusta.

Taulukko 2. Yrityksen vastaavaan trendianalyysi vuosina 2017-2019

VASTAAVAA	2017	2018	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Tutkimusmenot			
kehittämismenot			
Liikearvo			
Muut aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat hyökkeet yhteensä			
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet			
Rakennukset ja rakennelmat			
Koneet ja kalusto	100,00 %	77,10 %	78,05 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	100,00 %	77,10 %	78,05 %
Sijoitukset:			
Sisäiset osakkeet ja osuudet			
Muut osakkeet ja osuudet	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Sisäiset saamiset	100,00 %	2,42 %	66,57 %
Muut saamiset ja sijoitukset	100,00 %	51,42 %	57,69 %
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	100,00 %	53,62 %	66,45 %
Leasingvastuukanta			
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	100,00 %	97,28 %	88,90 %
Aineet ja tarvikkeet			
Keskeneräiset tuotteet			
Valmiit tuotteet			
Muu vaihto-omaisuus			
Vaihto-omaisuus yhteensä	100,00 %	97,28 %	88,90 %
Myyntisaamiset	100,00 %	112,79 %	124,25 %
Sisäiset myyntisaamiset			
Muut sisäiset saamiset			
Muut saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	100,00 %	112,79 %	124,25 %
Rahat ja rahoitusarvopaperit	100,00 %	72,27 %	67,31 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	100,00 %	89,18 %	91,26 %

Taulukko 2 kertoo, että pysyvät vastaavat ovat laskeneet yrityksessä vuodesta 2017. Taseen vastaavan trendianalyysistä voidaan huomata, että aineellisten hyödykkeiden määrä on laskenut vuodesta 2017 vuoteen 2018 22,90 prosenttia ja vuoteen 2019 21,95 prosenttia. Tähän vaikuttaa koneiden ja kaluston arvon laskeminen. Yrityksen sisäiset saamiset laskivat vuonna 2018 huomattavasti ollen vain 2,42 prosenttia vuoden 2017 sisäisistä saamisista. Myös muut saamiset ovat laskeneet vuosina 2018 ja 2019

vuodesta 2017. Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset laskivatkin vuonna 2018 46,38 prosenttia ja vuonna 2019 33,35 prosenttia.

Yrityksen vaihto-omaisuus on laskenut molempina vuosina 2018 ja 2019. Vuonna 2018 vaihto-omaisuus tippui hieman 2,78 prosenttia ja vuonna 2019 arvo laski 11,10 prosenttia. Lyhytaikaisten saamisten nousu johtuu myyntisaamisten noususta. Vuonna 2018 myyntisaamiset nousivat 12,79 prosenttia ja vuonna 2019 24,79 prosenttia. Vastavaan arvo on kokonaisuudessaan laskenut vuonna 2018 10,88 prosenttia ja vuonna 2019 8,74 prosenttia.

Taulukko 3. Yrityksen Vastattavaan trendianalyysi vuosina 2017-2019

VASTATTAVAA	2017	2018	2019
Oma pääoma			
Osakepääoma	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Ylikurssirahasto			
Nuut rahastot			
Kertyneet voittovarot	100,00 %	99,70 %	102,12 %
Tilikauden tulos	100,00 %	804,88 %	157,92 %
Taseen oma pääoma yhteensä	100,00 %	102,38 %	102,26 %
Poistoero	100,00 %	30,50 %	0,00 %
Oman pääoman oikaisut			
Oikaistu oma pääoma yhteensä	100,00 %	30,50 %	0,00 %
Vieras pääoma			
Pääomalainat			
Lainat rahoituslaitoksilta			
Muut pitkäaikaiset velat			
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä			
Laskennallinen verovelka			
Pakolliset varaukset			
Leasingvastuut			
Korolliset lyhytaikaiset velat			
Saadut ennakot			
Ostovelat	100,00 %	106,44 %	86,81 %
Sisäiset ostovelat	100,00 %	42,72 %	64,73 %
Siirtovelat	100,00 %	103,33 %	98,97 %
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	100,00 %	70,44 %	96,28 %
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	100,00 %	73,48 %	79,06 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	100,00 %	89,18 %	91,26 %

Taulukosta 3 voidaan todeta, että yrityksen oma pääoma yhteensä on pysynyt lähes samalla tasolla vuodesta 2017. Vuonna 2018 oma pääoma nousi 2,38 prosenttia ja vuonna 2019 2,26 prosenttia. Vuoden 2018 voitollinen tulos ei kuitenkaan suuresti vaikuttanut oman pääoman määrään. Lyhytaikainen vieras pääoma taas on laskenut vuodesta 2017. Vuonna 2018 lyhyen vieraanpääoman arvo oli vuoden 2017 arvosta vain 73,48 prosenttia ja vuonna 2019 79,06 prosenttia. Suurimpana syynä vieraan pääoman laskuun voidaan pitää sisäisten ostovelkojen laskun. Sisäiset ostovelat koostuvat yrityksen veloista saman konsernin muilta yrityksiltä. Sisäiset ostovelat olivat vuonna 2018 42,72 prosenttia ja vuonna 2019 64,73 prosenttia vuoden 2017 arvosta.

6.6 Kassavirtalaskelma

Kassavirtalaskelma kertoo yritykseen rahavirroista. Kassavirtalaskelma kertoo, kuinka paljon yritykseen on tullut rahaa ja paljonko sitä on tilikauden aikana käytetty. Edellä olevasta taulukosta näkyy toimeksiantajayrityksen kassavirtalaskelmat vuosina 2017-2019.

Taulukko 4. Yrityksen kassavirtalaskemat vuosina 2017-2019

KASSAVIRTALASKELMA	2017	2018	2019
Liiketulos	-122162,40	19552,97	-86811,16
+ Poistot ja arvonalentumiset	-72899,71	-71609,67	-68648,83
= Käyttökate	-49262,69	91162,64	-18162,33
-/+ Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys / vähennys	-97062,94	334563,65	-37701,70
+/- Pakollisten varausten lisäys / vähennys	0,00	0,00	0,00
= Toimintajäämä	-146325,63	425726,29	-55864,03
+ Rahoitustuotot	4395,85	14012,49	7015,88
- Rahoituskulut	-3462,36	-9959,45	-1979,60
- Verot	0,00	-8091,21	0,00
+/- Satunnaiset tuotot / kulut	0,00	0,00	0,00
= Rahoitusjäämä	-145392,14	421688,12	-50827,75
-/+ Investoinnit (netto)	-95803,64	-27389,30	-70486,68
-/+ Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys / vähennys	83560,22	-377709,73	104527,48
= Investointijäämä	-157635,56	16589,09	-16786,95
+/- Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys / vähennys	0,00	0,00	0,00
+/- Lyhytaikaisen korollisen vieraanpääoman lisäys / vähennys	6179,19	-154825,96	109839,58
+/- Pääomalainojen lisäys / vähennys	0,00	0,00	0,00
+/- Oman pääoman maksullinen lisäys / vähennys	0,00	0,00	0,00
- Osingonjako / yksityiskäyttö	0,00	0,00	0,00
-/+ Lainasaamisten lisäys / vähennys	0,00	0,00	0,00
= Rahavarojen muutos	-28164,41	99860,06	89534,01
+ Rahavarat tilikauden alussa	809210,00	781045,59	880905,65
- Rahavarat tilikauden lopussa	781045,59	880905,65	970439,66
= 0			

Ensimmäisenä tarkastellaan yrityksen käyttökate. Käyttökatteesta nähdään, pystyykö yritys kattamaan toiminnastaan aiheutuneet kiinteät kulut yrityksen varoillaan. Vuosina 2017 (-49 262,69 €) ja 2019 (-18 162,33 €) käyttökate on muodostunut negatiiviseksi ja vuonna 2018 (91 162,64 €) se on positiivinen. Pitemmällä aikavälillä käyttökateen tulisi olla positiivinen, jotta yrityksen kassa ei vähene kiihdy ja toiminta pysyy kannattavana.

Toisena tarkastelussa on toimintajäämä. Toimintajäämä kertoo yrityksen jäljellä olevien myyntitulojen määrän, kun yrityksen lyhytvaikutteiset menot on maksettu. Yrityksen toimintajäämä on positiivinen ainoastaan vuonna 2018 (425 726,29 €). Toimintajäämän tulisi olla positiivinen yrityksen kaikkina vuosina, jotta sen maksuvalmius ja kannattavuus olisi kunnossa.

Seuraavana tarkastelussa on rahoitusjäämä. Rahoitusjäämä kuvaa, kuinka hyvin yritys suoriutuu juoksevista maksuistaan tilikauden aikana. Vuonna 2017 yrityksen

rahoitusjäämä oli -145 392,14 euroa. Vuonna 2018 rahoitusjäämä oli positiivinen 421 688,12 euroa. Vuonna 2019 rahoitusjäämä kääntyi jälleen negatiiviseksi ollen -50 827,75 euroa. Rahoitusjäämän olisi hyvä olla suurimman osan ajasta positiivinen, jotta yrityksen velkaantuminen ei kasvaisi.

Kassavirtalaskelman seuraava tarkasteltava erä on investointijäämä. Yrityksen investointijäämä on ollut negatiivinen vuonna 2017 (-157 635,56 €) ja 2019 (-16 786 €). Vuonna 2018 investointijäämä oli positiivinen (16 589 €) ja yritys pystyi liiketoiminnasta saaduilla tuloillaan kattamaan aineellisten hyödykkeiden ja sijoitustoimintaan liittyvät investoinnit.

Lopuksi vieraan pääoman ja oman pääoman sekä rahavarojen muutos kertoo, miten positiivinen jäämä on yrityksessä käytetty. Vieras pääoma on lisääntynyt vuosina 2017 6 179,19 euroa ja vuonna 2019 109 839,58 euroa. Vuonna 2018 yritys pystyi vähentämään vieraan pääoman määrää 154 825,96 euroa. Yrityksen rahavarat laskivat vuonna 2017 28 164,41 euroa, mutta kasvoivat vuonna 2018 99 860,06 euroa ja vuonna 2019 89 534,01 euroa.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä toimeksiantajayritykselle tilinpäätösanalyysi vuosien 2017-2019 tilinpäätöksien perusteella. Analyysi muodostui tunnuslukuanalyysistä, tilinpäätösten trendianalyysistä sekä kassavirtalaskelmasta. Tarkoituksena oli saada kuva yrityksen kannattavuudesta, vakavaraisuudesta sekä maksuvalmiudesta. Opinnäytetyöni kuvaa mielestäni erittäin kattavasti näitä edellä mainittuja elementtejä ja syvensi omaa tietämystäni aiheesta.

Työssäni laskin tunnusluvut yrityksen kolmen tilinpäätösvouden osalta. Vertasin tunnuslukuja yrityksen toimialan vastaaviin lukuihin. Toimialan tunnusluvut olivat

saatavilla vain kahdelta vuodelta 2017-2018. Tunnuslukuanalyysissa laskin kannattavuuden osalta myyntikatteen, käyttökateen, liikutuloksen, nettotuloksen, kokonaispääoman tuoton, oman pääoman tuoton sekä sijoitetun pääoman tuoton. Kannattavuuden osalta yrityksen tunnusluvut olivat keskimäärin heikolla tasolla ohjearvojen mukaan. Tunnuslukujen arvot verrattuna toimialaan olivat vertailujakson aikana keskimäärin toimialan alakvartaalin tasolla. Vuonna 2018 oli kolmen vuoden osalta ainut voitollinen vuosi tilikauden tuloksen osalta. Myös yleisesti vuoden 2018 tunnusluvut olivat kannattavuuden osalta parhaimmat. Positiivisena asiana voidaan pitää myyntikatteen nousua vuodelle 2019.

Vakavaraisuuden tunnusluvuista laskettiin yrityksen omavaraisuusaste, nettovelkaantumisaste ja suhteellinen velkaantuneisuus. Omavaraisuusaste on yhtiöllä reilusti yli toimialan yläkvartaalin ja yleisten ohjearvojenkin puolesta erinomaisella tasolla. Nettovelkaantumisasteesta ei ollut saatavilla toimialan keskiarvoja, mutta ohjearvojen mukaan yrityksen nettovelkaantumisaste on hyvällä tasolla. Lisäksi nettovelkaantumisaste on pienentynyt vuoden 2017 43,6 prosentista vuoden 2019 31 prosenttiin. Suhteelliseen velkaantuneisuuteen ei ole selkeitä ohjearvoja olemassa, eikä saatavilla ollut toimialan keskiarvoja. Suhteellinen velkaantuneisuus oli yrityksellä kuitenkin kaikkina kolmena vuotena matalalla tasolla. Yleisesti tunnuslukujen perusteella analysoitavaa vakavaraisuutta voidaan yrityksen osalta pitää hyvänä. Lisäksi yhtiön omavaraisuus on erinomaisella tasolla.

Maksuvalmiuden tunnusluvuista laskin yrityksen Quick Ration ja Current Ration Quick Ratio oli vuosina 2017 ja 2018 toimialan yläkvartaalin tasolla sekä yleisten ohjearvojen mukaan hyvällä tasolla. Vuonna 2019 tunnusluvun arvo nousi erinomaiselle tasolle ollen 1,8. Lisäksi tunnusluvun arvo on noussut jokaisena tarkastelujakson vuotena. Current Ratio oli vuosina 2017 ja 2018 ohjearvojen mukaan hyvällä tasolla ja samalla tasolla toimialan yläkvartaalin kanssa. Vuonna 2019 arvo oli lähes vuoden 2018 tasolla ollen kuitenkin edelleen ohjearvojen mukaan hyvä. Yleisesti maksuvalmius on yrityksellä hyvällä mallilla. Lisäksi Current Ratio oli vuonna 2019 noussut erinomaiselle tasolle.

Tehokkuuden tunnusluvuista yritykselle laskin myyntisaamisten, ostovelkojen ja vaihto-omaisuuden kiertoajat. Myyntisaamisten kiertoajat ovat vuosina 2017 ja 2018

toimialan yläkvartaalin tasolla. Vuonna 2019 myyntisaamiset saapuivat yrityksen kassaan keskimäärin reilussa 36 päivässä. Myyntisaamisten kiertoaika on noussut jokaisena kolmena tarkastelu vuotena. Ostovelkojen kiertoajat olivat vuosina 2017 ja 2018 hieman yli toimialan alakvartaalin. Vuonna 2019 ostovelkojen kiertoaika oli 20 päivää. Ostovelkojen kiertoajat ovat taas yrityksellä olleet jokaisena kolmena vuotena laskemaan päin. Vaihto-omaisuuden kiertoajat olivat vuosina 2017 ja 2018 selvästi toimialan yläkvartaalin yläpuolella. Vuonna 2019 luku oli hieman laskenut kahdesta edellisestä vuodesta ollen silti korkealla. Tehokkuudessa on edelleen parannettavaa erityisesti myyntisaatavien ja vaihto-omaisuuden kohdalla. Myyntisaatavien kiertoaika on noussut tasaisesti kaikkina kolmena vuotena ja vaihto-omaisuus kiertoaika on laskusta huolimatta edelleen korkealla tasolla. Ostovelkojen suhteen kiertoaikaa voidaan pitää hyvänä.

Yrityksen tuloslaskelman trendianalyysistä huomasi, että liikevaihto kasvoi hieman vuonna 2018, mutta palasi vuonna 2019 vuoden 2017 tasolle. Kulupuolelta selvisi, että henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut ovat laskeneet vuodesta 2017 noin 10 prosentilla. Tarkastelujakson vuosista 2018 on ainoastaan tuloksen osalta ollut voitollinen. Myös vuonna 2018 on välitulosten kohdalta ollut positiivinen. Vuosi 2019 on ollut pääosin hyvin samantapainen vuoden 2017 kanssa. Taseen trendianalyysistä voitiin huomata, että sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä olivat pienentyneet suuresti vertailuvuodesta. Myyntisaamiset vastaavasti ovat kasvaneet molempina vuosina. Yrityksen sisäiset ostovelat vastaavasti olivat arvoltaan yli puolet pienempi vuonna 2018 ja melkein puolet pienempi vuonna 2019. Vastaavaa ja vastattavaa olivat pienentyneet vertailuvuodesta vuonna 2018 reilu 10 prosenttia ja vuonna 2019 vajaa 9 prosenttia.

Vuonna 2017 yritys teki tappiollisen liiketuloksen ja kassavirtalaskelman eri jäämät olivat negatiiviset. Kassavirtalaskelmasta voitiin todeta, että vuonna 2018 yritys teki voitollisen liiketuloksen ja kassavirtalaskelmaan kertyi positiiviset jäämät. Tarkastelujakson viimeisenä vuotena 2019 taas liiketulos kääntyi tappiolliseksi ja kassavirran jäämät olivat negatiiviset. Voidaan siis todeta, että vuosina 2017 ja 2019 yrityksen tuotot eivät riittäneet kattamaan menoja. Vuonna 2018 yritys pystyi selviytymään menoistaan tuottojensa avulla. Positiivista on, että yrityksen rahavarat kasvoivat kuitenkin kahtena viimeisenä vuotena 2018 ja 2019.

Yhteenvetona voidaan todeta, että yrityksen kannattavuus on heikolla tasolla koko vertailujakson ajan. Yrityksen kannattavuuden tunnusluvut ovat toimialan mediaanin alapuolella ja kehityssuuntaa ei ole vielä saatu nousevaksi. Vakavaraisuuden osalta yrityksen tunnusluvut ovat hyvällä tai erinomaisella tasolla. Yrityksen omavaraisuusaste on nousussa ja velkaantuneisuusasteet on saatu lasku suuntaan. Maksuvalmiuden osalta yritys on myös hyvällä tasolla. Maksuvalmiuden tunnuslukujen arvot ovat myös noususuunnassa. Tehokkuuden osalta yrityksen olisi syytä panostaa myyntisaatavien hallintaan esimerkiksi perintää tehostamalla. Myös varaston kiertoaikaa olisi syytä saada tehostettua lisää esimerkiksi vähentämällä hitaasti kiertävien tuotteiden määrää varastolla. Tuloslaskelman kustannusrakennetta olisi tulevaisuudessa saatava edelleen laskettua, jotta toiminta saataisiin kannattavaksi. Taseen varat ovat yrityksellä kolmen vuoden aikana laskeneet hieman. Yrityksen rahoitusrakenne on muuttunut kuitenkin kolmen vuoden aikana parempaan suuntaan eli yrityksen oma pääoma on noussut, mutta vastaavasti vieraan pääoman määrä laskenut. Vastaavasti yritykseen ei syntynyt kuin vuonna 2018 vapaata kassavirtaa, jolla yritys voi rahoittaa investointinsa ja liiketoimintaansa. Tärkeää olisi, että yritys saisi liiketoimintansa käännettyä kannattavaksi pitkällä aikavälillä. Analysoitavan yrityksen liiketoiminta on kuitenkin tarkastelujakson aikana ollut vakaata.

LÄHTEET

- Alma Talentin www-sivut 2020. Viitattu 29.1.2020. <https://www.almatalent.fi>.
- Goel, S. 2016. Financial ratios. First edition. New York, New York (222 East 46th Street, New York, NY 10017): Business Expert Press.
- Heikinmatti, K., Jahkonen, E., Kanervisto, M., Kekki, S., Marjomaa, J., Ruusu-laakso, J. & Toivio, A. 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 10., korjattu laitos. [Helsinki]: Gaudeamus.
- Ihantola, E. & Leppänen, P. 2018. Yrityksen kirjanpito: Liiketaapahtumista tilinpäätökseen. 4. laitos, 1. painos. [Helsinki]: Gaudeamus.
- Ikäheimo, S., Malmi, T. & Walden, R. 2019. Yrityksen laskentatoimi. 8., uudistettu painos. [Helsinki]: Alma Talent Oy.
- Kallunki, J. 2014. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Talentum.
- Kirjanpitoasetus 1339/1997
- Kirjanpitolaki 1336/1997
- Lahdenkauppi, A. 2018. Taloudellinen analyysi kahdessa minuutissa. Viitattu 21.1.2020. <https://tilisanomat.fi/kirjanpito/taloudellinen-analyysi-kahdessa-minuutissa>
- Lambert, R. A. 2012. Financial literacy for managers: Finance and accounting for better decision-making. 2nd ed. Philadelphia, PA: Wharton Digital Press.
- Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2013. Hyvä tilinpäätöskäytäntö. Helsinki: WSOYpro.
- Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2017. Tilinpäätöksen tulkinta. Helsinki: WSOYpro.
- Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2019. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 10., uudistettu painos. [Helsinki]: Alma Talent Oy.
- Niskanen, J. & Niskanen, M. 2003. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Edita.
- Pitkäranta, A. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä: Työkirja ammattikorkeakouluun. Jokioinen: e-Oppi.
- Salmi, I. 2012. Mitä tilinpäätös kertoo? [8. p.]. [Helsinki]: Edita.
- Seppänen, H. 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. [Helsinki]: Kauppakamari.
- Stittle, J. & Wearing, R. 2008. Financial accounting. Los Angeles, CA: Sage Publications.
- Syvänperä, O. & Lindfors, H. 2014. Pk-yrityksen budjetointi ja raportointi käytännönläheisesti. 4. uud. p. [Helsinki]: Helsingin seudun kauppakamari.

Tilastokeskuksen www-sivut 2020. Viitattu 27.2.2020. https://tem-tilastopalvelu.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/TEM_Toimiala_Online_Veloitukseton/TEM_Toimiala_Online_Veloitukseton__Finnvera/Finnvera.px/

Walden, R. & Sandelin, M. 2012. Kassavirtalaskelman syvin olemus. Viitattu 17.1.2020. <https://tilisanomat.fi/kirjanpito-ja-verotus/kassavirtojen-merkitys-suhdanteissa>

LIITE 1

TULOSLASKELMA	2017	2018	2019
Liikevaihto	9 729 378,55	10 279 347,36	9 726 897,89
Liiketoiminnan muut tuotot	5 325,86	0,00	1 000,00
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-7 765 672,72	-8 294 033,57	-7 783 047,17
Varaston muutos	-39 816,36	43 532,43	134 102,79
Ulkopuoliset palvelut	606,54	0,00	-707,10
Yhteensä	-7 726 462,90	-8 337 566,00	-7 917 857,06
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-830 558,10	-745 129,90	-753 743,95
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-148 468,70	-132 071,68	-129 010,50
Muut Henkilösivukulut	-18 824,25	-13 041,26	-17 273,05
Yhteensä	-997 885,05	-890 242,84	-900 027,50
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-72 899,71	-71 609,67	-68 648,83
Liiketoiminnan muut kulut	-1 060 832,23	-960 375,88	-928 175,66
Liikevoitto/-tappio	-123 371,48	19 552,97	-86 811,16
Rahoitusuotot ja kulut:			
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	570,00	11 250,00	5 625,00
Muut korko ja rahoitustuotot	3 825,85	2 762,49	1 390,88
Korko- ja muut rahoituskulut	-3 462,36	-1 868,24	-1 979,60
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-122 437,99	31 697,22	-81 774,88
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	9 838,74	21 461,01	9 418,78
Saadut (+) ja annetut (-) konserniavustukset	107 000,00	0,00	70 000,00
Tuloverot	0,00	-8 091,21	0,00
Tilikauden voitto/tappio	-5 599,25	45 067,02	-2 356,10

LIITE 2

TASELASKELMA			
	2017	2018	2019
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	193 088,71	148 868,34	150 706,19
Sijoitukset			
Muut osakkeet ja osuudet	145 997,21	145 997,21	145 997,21
Pysyvät vastaavat Yhteensä	339 085,92	294 865,55	296 703,40
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus			
Tavarat	1 600 177,35	1 556 644,92	1 422 542,13
Saamiset			
Lyhytaikaiset			
Myyntisaamiset	781 045,59	880 905,65	970 439,66
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	108 247,46	2 614,62	72 064,38
Siirtosaamiset	560 097,49	288 020,60	323 098,32
Yhteensä	1 449 390,54	1 171 540,87	1 374 602,36
Rahat ja pankkisaamiset	6 067,95	4 385,15	4 084,20
YHTEENSÄ	3 394 721,76	3 027 436,49	3 097 932,09
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Sidottu oma pääoma			
Osakepääoma	34 478,52	34 478,52	34 478,52
Vapaa oma pääoma			
Edellisten tilikausien voitto	1 861 055,97	1 855 456,72	1 900 523,74
Tilikausien voitto/tappio	-5 599,25	45 067,02	-2 356,10
Oma pääoma yhteensä	1 889 935,24	1 935 002,26	1 932 646,16
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero	30 879,79	9 418,78	0,00
Vieras pääoma			
Lyhytaikainen			
Saadut ennakot		7349,06	
Ostovelat	494 694,64	526 547,25	429 422,10
Velat saman konsernin yrityksille	667 319,95	285 052,96	431 958,07
Siirtovelat	134 903,18	139 390,63	133 508,13
Muut lyhytaikaiset velat	176 988,96	124 675,55	170 397,63
YHTEENSÄ	3 394 721,76	3 027 436,49	3 097 932,09

LIITE 3

OIKAISTU TULOSLASKELMA			
Tilinpäätös vuosi	2017	2018	2019
Liikevaihto	9729378,55	10279347,36	9726897,89
Liiketoiminnan muut tuotot	5325,86	0,00	1000,00
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	9734704,41	10279347,36	9727897,89
Aine- ja tarviketäyttö	-7765672,72	-8294033,57	-7783047,17
Ulkopuoliset palvelut	606,54	0,00	-707,10
Henkilöstökulut	-997885,05	-890242,84	-900027,50
Laskennallinen palkkakorjaus	0,00	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	-1060832,23	-960375,88	-928175,66
Valmisteveraston lisäys/vähennys	-39816,36	43532,43	134102,79
KÄYTTÖKATE	-49262,69	91162,64	-18162,33
Suunnitelman mukaiset poistot	-72899,71	-71609,67	-68648,83
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä			
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset			
LIIKETULOS	-122162,40	19552,97	-86811,16
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	570,00	11250,00	5625,00
Muut korko- ja rahoitustuotot	3825,85	2762,49	1390,88
Korkokulut ja muut rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset	-3462,36	-1868,24	-1979,60
Välittömät verot	0,00	-8091,21	0,00
NETTOTULOS	-121228,91	23606,01	-81774,88
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
Konserniavustukset	107000,00	0,00	70000,00
KOKONAISTULOS	-14228,91	23606,01	-11774,88
Poistoeron lisäys/vähennys	9838,74	21461,01	9418,78
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys			
Laskennallinen palkkakorjaus			
Muut tuloksen oikaisut			
TILIKAUDEN TULOS	-5599,25	45067,02	-2356,10

LIITE 4

OIKAISTU TASELASKELMA			
VASTAAVAA	2017	2018	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Tutkimusmenot			
kehittämismenot			
Liikearvo			
Muut aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat hyökkeet yhteensä			
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet			
Rakennukset ja rakennelmat			
Koneet ja kalusto	193 088,71	148 868,34	150 706,19
Muut aineelliset hyödykkeet			
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	193 088,71	148 868,34	150 706,19
Sijoitukset:			
Sisäiset osakkeet ja osuudet			
Muut osakkeet ja osuudet	145 997,21	145 997,21	145 997,21
Sisäiset saamiset	108 247,46	2 614,62	72 064,38
Muut saamiset ja sijoitukset	560 097,49	288 020,60	323 098,32
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	814 342,16	436 632,43	541 159,91
Leasingvastuukanta			
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	1 600 177,35	1 556 644,92	1 422 542,13
Aineet ja tarvikkeet			
Keskeneräiset tuotteet			
Valmiit tuotteet			
Muu vaihto-omaisuus			
Vaihto-omaisuus yhteensä	1 600 177,35	1 556 644,92	1 422 542,13
Myyntisaamiset	781 045,59	880 905,65	970 439,66
Sisäiset myyntisaamiset			
Muut sisäiset saamiset			
Muut saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	781 045,59	880 905,65	970 439,66
Rahat ja rahoitusarvopaperit	6 067,95	4 385,15	4 084,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 394 721,76	3 027 436,49	3 097 932,09

LIITE 5

OIKASTU TASELASKELMA			
VASTATTAVAA	2017	2018	2019
Oma pääoma			
Osakepääoma	34 478,52	34 478,52	34 478,52
Ylikurssirahasto			
Nuut rahastot			
Kertyneet voittovarot	1 861 055,97	1 855 456,72	1 900 523,74
Tilikauden tulos	-5 599,25	45 067,02	-2 356,10
Taseen oma pääoma yhteensä	1 889 935,24	1 935 002,26	1 932 646,16
Poistoero	30 879,79	9 418,78	0,00
Oman pääoman oikaisut			
Oikaistu oma pääoma yhteensä	30 879,79	9 418,78	0,00
Vieras pääoma			
Pääomalainat			
Lainat rahoituslaitoksilta			
Muut pitkäaikaiset velat			
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä			
Laskennallinen verovelka			
Pakolliset varaukset			
Leasingvastuut			
Korolliset lyhytaikaiset velat			
Saadut ennakot		7349,06	
Ostovelat	494 694,64	526 547,25	429 422,10
Sisäiset ostovelat	667 319,95	285 052,96	431 958,07
Siirtovelat	134 903,18	139 390,63	133 508,13
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	176 988,96	124 675,55	170 397,63
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 473 906,73	1 083 015,45	1 165 285,93
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 394 721,76	3 072 503,51	3 097 932,09